Дзяржаўная Навуковая Бібліятэка ім. Караленкі
ХАРКОЎ 31 ... ПЕР. КОРОЛЕНКО 18 ... КОРОЛЕНКО

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 233 (6209) | 8 кастрычніка 1938 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

Кербі. Экіпажу самалёта „Родина":

В. ГРЫЗАДУБАВАЙ, П. ОСІПЕНКА, М. РАСКОВАЙ.

Горача віншуем вас з паспяховым і выдатным завяршэннем беспасадачнага пералёту Масква—Далёкі Ўсход.

Ваш гераічны пералёт, пакрыўшы па маршруту 6.450 кілометраў, а па прамой 5.947 кілометраў на працягу 26 гадзін 29 мінут, з'яўляецца міжнародным жаночым рэкордам, як па прамой, так і па ломанай лініі.

Ваша адвага, хладнакроўе, высокае лётнае майстэрства, праяўленыя ў найцяжэйшых умовах шляху і пасадкі, выклікаюць захапленне ўсяго совецкага народа.

Ганарымся вамі і ад усёй душы паціскаем вашы рукі.

Па даручэнню ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР

СТАЛІН.
МОЛАТАЎ.

ГЕРАІНІ-ЛЁТЧЫЦЫ

24 верасня ўвесь свет абляцела хвалюючая вестка: «Пачаўся дальні беспасадачны пералёт Масква — Далёкі Усход лётчыц В. Грызадубавай, П. Осіпенка, М. Расковай». З напружанай увагаю і захапленнем сачылі працоўныя СССР за радыёграмамі з борта самалёта «Родина», за пералётам трох выдатных лётчыц — лепшых дачок совецкага народа.

І калі раптам спынілася радыёсувязь з самалётам і пачаліся пошукі адважнага экіпажа, — трывожна забіліся сэрцы мільёнаў людзей. Не хацелася верыць у магчымую пагібель гераічных лётчыц, не хацелася верыць, што катастрофа магла вырваць іх з слаўных радоў совецкіх пілотаў.

Дзевяць доўгіх дзён мільёны людзей прагна лавілі радыёпаведамленні аб пошуках самалёта, дзевяць доўгіх дзён не пакідала іх трывога за лёс адважнага экіпажа «Родины».

І, нарэшце, 3 кастрычніка ўздых аблягчэння вырваўся з тысяч грудзей, хвалюючае пачуццё радасці і гордасці ахапіла ўсіх — самалёт «Родина» знойдзен, экіпаж жывы.

Пасля спынення радыёсувязі лётчыцы праляцелі тысячы кілометраў, няўхільна імкнучыся наперад, на Ўсход, да пастаўленай мэты.

Шквалістыя ветры, дажджы, снегапады, каварныя туманы праследвалі гераічных жанчын на ўсім шляху іх пералёту. Высокія, недаступныя горы акружалі іх з усіх бакоў. Хмурыя, цёмныя асеннія ночы прымушалі напружваць усе сілы, каб не збіцца з курса. Але нішто не спыніла, не запалохала адважны экіпаж. Моцнаю рукою трымаў пілот штурвал, пільна сачыў штурман за ходам паветранага карабля. І толькі тады, калі другога выхаду не было, калі пасадка была неабходна, лётчыцы майстэрска пасадзілі самалёт на топкае балота, закінутае ў адным з самых глухіх і цяжка даступных раёнаў Далёкага Усхода.

За 26 гадзін 29 мінут яны праляцелі велізарную адлегласць—ад Масквы да берагоў Амура.

Штурман самалёта «Родина» Марына Міхайлаўна Раскова, каб аблягчыць падругам пасадку, зменшыць магчымую рызыку, захаваць машыну, скочыла з парашутам у глухую тайгу і асталася адна за некалькі кілометраў ад самалёта з абмежаваным запасам харчоў, адрэзаная балотам ад усяго жывога. Дзевяць сутак правяла яна адна ў тайзе, далёка ад жылля, вока на вока з драмучым, векавечным лесам. Толькі праз дзевяць дзён гук матораў даў ёй знаць, што радзіма знайшла сваю адважную дачку.

На такі гераізм, на такую вытрымнасць, за такія цуды адвагі здольны толькі жанчыны краіны Советаў, краіны, назаўсёды разняволіўшай жанчыну, падняўшай яе на небывалую вышыню.

Дзе, у якой краіне, апрача нашай цудоўнай радзімы, могуць вырасці такія гераіні! Валянціна Сцяпанаўна Грызадубава, Паліна Дзянісаўна Осіпенка, Марына Міхайлаўна Раскова — палкія патрыёткі соцыялістычнай радзімы, верныя дочкі вялікага народа-мэтай і сэнсам усяго свайго жыцця, сваім свяшчэнным абавязкам паставілі служэнне сваёй любімай радзіме.

Радзіма навучыла, выхавала іх, радзіма дала ім усе магчымасці для авалодання высокім майстэрствам пілатажа. І сваёй любімай бацькаўшчыне, любімай партыі Леніна—Сталіна прысвяцілі адважныя лётчыцы свой бяспрыкладны пералёт. У славу сваёй вялікай краіны, у імя яе магутнасці і росквіту яны гатовы аддаць усе свае сілы і жыццё, гатовы на найвялікшыя гераічныя подвігі.

Думка аб радзіме, думка аб вялікім Сталіне — лепшым прыяцелі совецкіх лётчыкаў — увесь час палёту натхняла іх, саграавала сэрцы, падтрымлівала сілы, падбадзёрвала ў выкананні велізарна-цяжкай задачы. І калі самалёт «Родина» апусціўся на дзікае балота, калі 9 дзён лётчыцы былі адрэзаны ад усяго жывога, гэтыя мыслі былі тою жыватворчай крыніцай, якая надавала ім сілы, бадзёрасць, вытрыманасць, дала ім магчымасць перанесці нязмерна цяжкія выпрабаванні. «Таварыш Сталін нас не пакіне», «Наша краіна прыдзе нам на дапамогу»,— гэтая мысль, гэтая вера ні на мінуту не пакідала гераінь-лётчыц, выратоўвала іх ад страху, панікі і адчаю. Яны адчувалі за сваёй спіной любоў, падтрымку і клопаты народа.

«...Шлях прадстаіць далёкі і нялёгкі. Мы ўпэўнены, што пераможам, ляцім смела, спакойны за свой лёс. Ды і чаго нам за яго апасацца? У нашай краіне няма нічога даражэй за жыццё чалавека. І калі з намі... што-небудзь здарыцца, то нас не чакае лёс выдатнай амерыканскай лётчыцы Эміліі Эрхарт, якая бясследна загінула ў часе свайго дальняга пералёту.

Мы ведаем, што к нам на дапамогу прыдуць усе сілы совецкай зямлі, уся краіна, урад, партыя, Сталін...» — пісалі тт. Грызадубава, П. Осіпенка, М. Раскова ў дзень старта.

І яны не памыліліся. Совецкі народ прышоў на дапамогу сваім верным дочкам; ён мабілізаваў усе сілы, каб выратаваць іх.

Дзесяткі самалётаў у пошуках лётчыц «прачосвалі» велізарныя тэрыторыі. Больш шасці тысяч чалавек шукалі «Родину» на абшары ад Байкала да Уладзівастока. З выключным размахам і арганізаванасцю, магчымымі толькі ў краіне Советаў, ішлі выратоўчыя работы. І нарэшце 3 кастрычніка гераічны экіпаж «Родины» быў знойдзен. У сучасны момант слаўныя лётчыцы знаходзяцца на шляху да Комсамольска.

Сваім выдатным пералётам тт. Грызадубава, Осіпенка і Раскова яшчэ раз паказалі ўсяму свету магутнасць совецкай авіяцыі, паказалі сілу совецкіх лётчыкаў, бясстрашнасць, адвагу і мужнасць совецкіх жанчын. Яны паказалі, што для совецкіх жанчын няма нічога больш святога, больш дарагога, чым інтарэсы соцыялістычнай радзімы, інтарэсы партыі Леніна — Сталіна, што ім не страшны ніякія перашкоды. Сваім пералётам яны яшчэ раз паказалі, што совецкія самалёты могуць перамагаць усякія адлегласці, што Далёкі Усход таксама блізкі да Масквы, як любыя іншыя пункты Совецкага Саюза.

І калі прыдзе грозная гадзіна вайны, калі фашысцкія мракабесы паспрабуюць напасці на нашу краіну, — совецкія лётчыцы, поруч са слаўнымі лётчыкамі—мужнымі сынамі народа—пакажуць ворагу ўсю сілу нашай авіяцыі, усю магутнасць совецкай ваеннай тэхнікі, усё майстэрства і вывучкі сталінскіх сокалаў.

Гарачае прывітанне мужным, бясстрашным дочкам совецкага народа, выдатна выканаўшым сталінскае заданне!

Гарачае прывітанне гераіням далёкага беспасадачнага пералёту!

Слава ўдзельніцам пералёту—Валянціне Грызадубавай, Паліне Осіпенка і Марыне Расковай!

ЭКІПАЖ САМАЛЁТА „РОДИНА" НА ШЛЯХУ Ў КОМСАМОЛЬСК

ПАВЕДАМЛЕННІ АБ САМАЛЁЦЕ „РОДИНА"

6 кастрычніка першымі-ж палётамі тт. Сахарава і Дзеркунскага да «Родины» было ўстаноўлена (праз код), што тав. Раскова падышла да самалёта.

У той-жа дзень каля 11 гадзін раніцы па мясцоваму часу таварышы Грызадубава, Осіпенка і Раскова разам з парашутыстамі пакінулі свой лагер. Уся група накіравалася да берага ракі Амгунь.

Самалёты, лятаўшыя над лагерам, указалі экіпажу «Родина» найкарацейшы напрамак для следвання да ракі Амгунь. Лётчыкі прасачылі за правільнасцю руху групы.

Дастаўка экіпажа і парашутыстаў у Комсамольск забяспечана ўсімі неабходнымі сродкамі.

Тав. РАСКОВА ПРЫШЛА ДА САМАЛЁТА

УВЕСЬ ЭКІПАЖ «РОДИНЫ» НАКІРАВАЎСЯ ДА РАКІ АМГУНЬ

5 кастрычніка ў 2 гадзіны 55 мінут па маскоўскаму часу з Комсамольска ў раён месцазнаходжання самалёта «Родина» выляталі два самалёты. На самалёце «ПС-7» да М. Расковай вылятаў лётчык тав Сахараў. Ён павінен быў скінуць ёй прадукты. З тым-жа заданнем на гідрасамалёце «МП-1» лятаў пілот тав. Раманаў.

Калі самалёты дасягнулі раёна месцазнаходжання тт. Грызадубавай і Осіпенка, лётчык тав. Сахараў паведаміў па радыё, што бачыць людзей, накіроўваючыхся да самалёта «Родина». Як высветлілася потым, гэта былі парашутысты.

Праз некаторы час з барта самалёта тав. Сахарава была атрымана другая радыёграма. Пілот перадаваў, што ён дасягнуў месца прызямлення тав. Расковай, але яе не знайшоў. У раёне, дзе яна знаходзілася 4 кастрычніка, быў пажар. [illegible]

Прыкладна праз гадзіну пасля вылету абедзве машыны дасягнулі раёна «Родины». Тут ужо быў арганізаван сапраўдны лагер. Апрача экіпажа ў лагеры знаходзілася дзевяць парашутыстаў. Лётчык Сахараў працягваў абследваць раён самалёта «Родина», а тав. Дзеркунскі вылецеў к таму месцу, дзе 4 кастрычніка выявіў тав. Раскову.

Тав. Сахараў скінуў з самалёта вымпел з запісачкай, у якой было ўказана: «Калі на самалёце ёсць Раскова, устаньце тры чалавекі на плоскасць, калі на самалёце няма Расковай, устаньце два чалавекі».

З паветра тав. Сахараў выразна бачыў, што на плоскасць вышла тры чалавекі. Гэта азначала, што Раскова прышла ўжо к самалёту. Аб гэтым тав. Сахараў неадкладна перадаў па радыё ў Комсамольск і прапанаваў тав. Дзеркунскаму спыніць пошукі. [illegible]

У той-жа дзень каля 11 гадзін раніцы па мясцоваму часу ўся тройка разам з парашутыстамі пакінулі лагер і накіраваліся да ракі Амгунь. [illegible] Комсамольск.

Калі самалёты тт. Сахарава і Раманава вярнуліся ў Комсамольск, [illegible] экіпаж самалёта «Родина» з [illegible] экіпаж самалёта па раку Амгунь.

Раніцай 6 кастрычніка да «Родины» вылецелі тт. Сахараў і Дзеркунскі.

(БЕЛТА).

ЭКІПАЖ САМАЛЁТА „РОДИНА" ПРЫБЫЎ У КЕРБІ

КОМСАМОЛЬСК-НА-АМУРЫ, 7 кастрычніка. (БЕЛТА). Сёння экіпаж самалёта «Родина» прыбыў на катеры па раку Амгунь у сяленне Кербі.

Старшыня камісіі па аказанню дапамогі, сакратар гаркома партыі Комсамольска-на-Амуры тав. Пегаў звязаўся па тэлефону з тав. Грызадубавай. Ад імя Урадавай камісіі тав. Пегаў перадаў тт. Грызадубавай, Осіпенка і Расковай гарачае прывітанне і віншаванні са слаўным выкананнем сталінскага задання.

Тав. Пегаў паведаміў ім, што на іх імя [illegible] тт. Грызадубавай, Осіпенка і Расковай атрыманы тысячы віншавальных тэлеграм.

Па сканчэнні размовы тэлефаніст паведаміў, што катер адышоў [illegible] у Кербі.

МАСКВА, 7 кастрычніка. (БЕЛТА). У 15 гадзін па маскоўскаму часу катер з экіпажам самалёта «Родина» і з усімі яго суправаджаючымі асобамі падышоў да Кербі. [illegible] Тут-жа на беразе ракі, на невялікай плошчы адбыўся мітынг.

У 15 гадзін 45 мінут адбылася размова па прамому проваду з Кербі. У Маскве ля провада знаходзіліся: намеснік наркома сувязі СССР тав. Берман, член урадавай камісіі [illegible]

У Кербі да тэлефона падыходзіла Валянціна Сцяпанаўна Грызадубава.

[illegible] што самалёт «Родина» апусціўся 25 верасня ў 10 гадзін 41 мінуту па маскоўскаму часу.

КОМСАМОЛЬСК РЫХТУЕЦЦА ДА СУСТРЭЧЫ ГЕРАІНЬ

КОМСАМОЛЬСК-НА-АМУРЫ, 7 кастрычніка. (БЕЛТА). Працоўным горада выпаў вялікі гонар першымі прыняць гераічны экіпаж самалёта, і яны з найвялікшай любоўю і клопатамі рыхтуюцца да радаснай сустрэчы. Стадыёны, паркі і вуліцы горада прымаюць святочны выгляд. Усюды — прывітальныя лозунгі і партрэты адважных лётчыц, дастойных дочак вялікага рускага народа.

Сёння, у 5 гадзін раніцы, насустрач гераіням-лётчыцам вышлі камфартабельна абсталяваныя кацеры з прадстаўнікамі грамадскіх арганізацый горада.

ВЫДАТНЫ ПЕРАЛЁТ Н. П. ШЭБАНАВА, Н. А. БАЙКУЗАВА І В. А. МАТВЕЕВА

Скорасны беспасадачны пералёт лётчыкаў грамадзянскага паветранага флота Масква—Батумі—Одэса—Масква

6 кастрычніка лётчык Грамадзянскага паветранага флота, двойчы ордананосец тав. Шэбанаў Н. П., радыст — адзін з лепшых радыёінжынераў Грамадзянскага паветранага флота тав. Байкузаў Н. А. і другі пілот тав. Матвееў В. А. у парадку выпрабавання новага двухматорнага самалёта «Сталь-7» зрабілі выдатны скорасны беспасадачны палёт па маршруту Масква—Батумі—Одэса—Масква.

Гіганцкі трыкутнік агульным працягам у 3.800 кілометраў самалёт прайшоў без пасадкі за 11 гадзін 04 мінуты.

Радыёсувязь з бортам паветранага карабля падтрымлівалася бесперабойна. Маторы працавалі з выключнай чоткасцю.

* * *

Самалёт «Сталь-7» пабудаван брыгадай маладых совецкіх інжынераў у саставе Цынцыпера, Ермалаева, Сінельшчыкава, Свярчэўскага і інш.

Перадкастрычніцкае спаборніцтва на жаноцкай швейнай фабрыцы «Кастрычнік». НА ЗДЫМКУ: група лепшых стаханавак (злева направа) тт. [illegible], Т. І. Галадзец, Г. Л. Горфінкель і С. І. Карпілеўская, якія выконваюць план на 185—200 проц. Фота С. Грына.

З Кербі. 7 кастрычніка 1938 г.

Масква, Крэмль, таварышу СТАЛІНУ

З Вашым імем у сэрцах мы, дочкі вялікай соцыялістычнай радзімы, праляцелі без пасадкі скрозь абледзяненні, туманы і ночы ад Масквы — сэрца нашай радзімы — да берагоў Амура. На балоце ў тайзе, сярод сопак мы былі не адзінокія, — з намі ўвесь час былі родная партыя і Вы, таварыш Сталін. За бацькаўскія клопаты дзякуй.

ГРЫЗАДУБАВА, ОСІПЕНКА, РАСКОВА.

З Кербі. 7 кастрычніка 1938 г.

Масква, Крэмль—таварышам СТАЛІНУ, МОЛАТАВУ, КАГАНОВІЧУ, ВАРАШЫЛАВУ, ЕЖОВУ, МІКАЯНУ, КАЛІНІНУ, ЖДАНАВУ, АНДРЭЕВУ

Ваша заданне выканана. Беспасадачны пералёт Масква—Далёкі Ўсход зроблен на самалёце «Родина» за 26 гадзін 29 мінут. Пасадка зроблена на балоцістае поле ля ракі Амгунь, у ненаселенай мясцовасці. Экіпаж здароў, матэрыяльная частка ў спраўнасці.

Ад усяго сэрца дзякуем за вашы сталінскія клопаты і дапамогу, аказаную нам.

Гатовы выканаць любое заданне партыі і ўрада.

ГРЫЗАДУБАВА, ОСІПЕНКА, РАСКОВА.

БУДЗЕМ МАЦАВАЦЬ АБАРОНУ КРАІНЫ

Дзесяткі калгасаў, прадпрыемстваў і ўстаноў БССР уключаюцца ў соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастаноўку абароннай работы Пісьмо калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імя Чапаева. Залатаношскага раёна, Палтаўскай вобласці (УССР), і адказ калгаснікаў калгаса імя Беларускай асобай ваеннай акругі, Любаньскага раёна, абмяркоўваюцца на сходах, дзе працоўныя бяруць на сябе канкрэтныя абавязацельствы па разгортванню абароннай работы.

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Піонер», Калодзецкага сельсовета, Чэрвеньскага раёна, уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастаноўку масавай абароннай работы, даручылі аформіць пярвічную арганізацыю Асоавіяхіма варашылаўскаму стралку Чарнаўцу Івану У калгасе арганізаваны гурткі ППХА.

Калгаснікі калгаса «Большэвік», Чэрвеньскага раёна, заяўляюць: «Сваю шчаслівую рэспубліку, якая стаіць на рубяжы з капіталістычным захадам, ператворым у непрыступную крэпасць абароны. У любую хвіліну, калі гэта будзе патрэбна, не шкадуючы сваіх сіл і жыцця, станем на абарону сваёй квітнеючай радзімы».

Пісьмо ўкраінскіх калгаснікаў абмеркавана на агульным сходзе членаў пярвічнай арганізацыі Асоавіяхіма соўгаса «Адаменкі» (Лёзнянскі раён). Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую пастаноўку масава-абароннай работы, асоавіяхімаўская арганізацыя соўгаса абавязалася да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі падрыхтаваць яшчэ 13 значкістаў ППХА і пяць варашылаўскіх стралкоў. У бліжэйшыя дні намечана правесці масавы паход у працівагазах.

За масавае вывучэнне ваеннай справы

З кожным днём расце і ўмацоўваецца наша совецкая краіна, усё больш культурным і заможным становіцца жыццё працоўных. Гэта прыводзіць у шаленства азвярэлых фашыстаў, падпальшчыкаў вайны. Але хай толькі паспрабуюць фашысты-галаварэзы напасці на нашу цудоўную соцыялістычную радзіму! Яны атрымаюць такі-ж адпор, які далі зарваўшымся японскім самураям байцы нашага гераічнага Далёкаўсходняга фронта.

На ахове нашых граніц стаіць не толькі Чырвоная Армія, але і ўвесь совецкі народ, які заўсёды памятае ўказанні свайго любімага правадыра таварыша Сталіна аб тым, што мы заўсёды павінны быць у стане мабілізацыйнай гатоўнасці, каб ніякія «выпадковасці» не маглі нас засцігнуць знянацку.

У нашым калгасе імя Калініна, Дудзіцкага сельсовета, Мазырскага раёна, мы арганізавалі абаронныя гурткі: варашылаўскіх стралкоў, ГПА, ППХА, ГСА і іншыя. 20 чалавек ужо здалі нормы на значок «Варашылаўскі стралок». Ёсць многа значкістаў ГПА, ГСА і ППХА. Але гэта зусім яшчэ мала. Мы ў бліжэйшы час даб'емся, каб грудзі кожнага калгасніка ўпрыгожвалі не менш 2—3 абаронных значкоў.

У адказ на заклік украінскіх калгаснікаў мы абавязваемся яшчэ больш мацаваць абароназдольнасць нашай соцыялістычнай радзімы, каб у любую хвіліну быць гатовымі стаць на абарону свяшчэнных граніц СССР.

Р. ПЕНЬКО, А. ЖЫГАР, М. ПЕНЬКО, В. ПЕНЬКО, С. МАРГУН, АЛЬХОВІК, МЯТЛУШКА, ЧАРАНОК, САВЕНАК і інш.

Калгаснікі калгаса імя Калініна, Дудзіцкага сельсовета, Мазырскага раёна.

У АПОШНЮЮ МІНУТУ

„ФРЭНТЭ РОХО" АБ ПОШУКАХ САМАЛЁТА „РОДИНА"

БАРСЕЛОНА, 6 кастрычніка (БЕЛТА) Газета «Фрэнтэ рохо», паведамляючы аб тым, што самалёт «Родина» знойдзен, піша: «На першы погляд здаецца, што гэта просты эпізод у гісторыі авіяцыі, якіх было шмат. Аднак, значэнне яго заключаецца ў тым, што ўвесь совецкі народ прымаў удзел у росшуках лётчыц. Совецкі Саюз стварыў жалезную, неразрыўную згуртаванасць паміж людзьмі, новае сазнанне і новыя пачуцці, палпарадкаваныя цалкам інтарэсам чалавека і агульнага прагрэса».

ЧЭХАСЛАВАЦКІ ЎРАД ПРЫНЯЎ ПАТРАБАВАННЕ АБ АЎТАНОМІІ СЛАВАКІІ

ПРАГА, 7 кастрычніка. (БЕЛТА). Дасягнута згода паміж чэхаславацкім урадам і славацкім аўтанамісцкім блокам, у які ўваходзяць славацкая клерыкальная партыя і мясцовыя фашысцкія групы. Урад прызнаў аўтаномію Славакіі.

У Славакіі ствараюцца самастойныя міністэрствы ўнутраных спраў, аховы здароўя, юстыцыі, пошты і тэлеграфа шляхоў зносін, грамадскіх работ і гандлю. Міністэрствы замежных спраў нацыянальнай абароны і фінансаў астаюцца агульнарэспубліканскімі.

Надалей да склікання славацкага сейма (парламента) улада будзе ажыццяўляцца ўрадам, які складаецца з пяці асоб. Главой славацкага ўрада зацверджан Цісо — кіраўнік партыі славацкіх аўтанамістаў Яму даручана скласці славацкі кабінет міністраў У склад кабінета вылучан Сокал (генеральны сакратар партыі) і Сідар (рэдактар цэнтральнага органа партыі — газеты «Словак», вядомы агент польскага фашызма ў Чэхаславакіі). Два міністры ў саставу славацкага ўрада будуць вылучаны аграрнай партыяй і фашыстамі. Цісо адначасова прызначан міністрам агульнарэспубліканскага ўрада па справах Славакіі.

ДЭМАБІЛІЗАЦЫЯ РЭЗЕРВІСТАЎ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 7 кастрычніка. (БЕЛТА). Камандаванне чэхаславацкай арміі прыступіла да дэмабілізацыі прызваных у рады арміі рэзервістаў. Выдан загад аб роспуску двух галоў Астатнія мабілізаваныя рэзервісты будуць таксама паступова дэмабілізаваны.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПА-СТАЛІНСКУ РАСЦІЦЬ І ВЫХОЎВАЦЬ БОЛЬШЭВІЦКІЯ КАДРЫ

★ ★ ★

АВАЛОДВАЮ МАЙСТЭРСТВАМ ПАРТЫЙНАЙ РАБОТЫ

Справаздачна-выбарчы сход партыйнай арганізацыі бабруйскай сплаўканторы, выбіраючы новы састаў парткома, даў разгорнуты наказ. У сваім рашэнні комуністы адзначалі слабы рост партыі, адсутнасць палітыка-выхаваўчай работы сярод рабочых і інш. Указанні партыйнага сходаляглі ў аснову маёй работы як уноў выбранага сакратара партыйнага камітэта.

Сваю работу я пачаў з таго, што перш за ўсё ўзяўся за выяўленне актыва. Лепшых стаханаўцаў, правераных на рабоце, мы пачалі прымаць у рады большэвіцкай партыі. У 1938 годзе наша партыйная арганізацыя вырасла на 7 кандыдатаў. У групу спачуваючых прынялі 5 чалавек. У ліку прынятых у кандыдаты партыі — ініцыятар стаханаўскага руху тав. Іваноў, стаханавец тав. Дубавік, комсамолец тав. Чайка і інш.

Партыйны сход з'яўляецца сапраўднай школай большэвіцкага выхавання комуністаў. Вось чаму сход неабходна добра рыхтаваць. У нашай партыйнай арганізацыі кожны комуніст за 3—5 дзён ведае парадак дня. У падрыхтоўку сходаў мы ўцягваем комуністаў. Вось, напрыклад, на адным са сходаў слухалі справаздачу старшыні мясцкома. Да схода рыхтаваўся не толькі дакладчык, але і яшчэ тры комуністы, якім мы даручылі падрабязна азнаёміцца з пастаноўкай профсаюзнай работы. Такім чынам сход прайшоў ажыўлена.

Усе комуністы, а таксама і спачуваючыя вучацца ў гуртках партыйнай асветы. Для спачуваючых арганізаван спецыяльны гурток. Яны вывучаюць статут і праграму ВКП(б). Зараз мы старанна рыхтуемся да глыбокага вывучэння гісторыі партыі. На партыйных сходах былі абмеркаваны перадавыя артыкулы «Праўды» за 9 і 17 верасня. На пасяджэнні парткома вылучылі 4 прапагандыстаў, якія будуць кіраваць гурткамі. Для беспартыйных рабочых і служачых арганізоўваюцца два гурткі.

Трэба адзначыць, што нам, маладым партыйным работнікам, з боку райкома партыі вельмі мала аказваецца дапамогі. Мне давялося некалькі разоў хадзіць у райком, каб дапамаглі скласці план. Ніхто з работнікаў райкома ў партарганізацыю ні разу не заглянуў.

А. М. СЯНЬКЕВІЧ,
сакратар парткома сплаўканторы.

ЯК Я ДАПАМАГАЮ ПЯРВІЧНЫМ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯМ

На партыйнай рабоце я ўпершыню. Мяне вылучылі інструктарам райкома партыі сельскай зоны. Абслугоўваю чатыры сельсоветы. Калі я прышоў на работу ў райком, то сустрэўся з вялікай запушчанасцю партыйнай гаспадаркі па сваіх пярвічных партарганізацыях. Адразу-ж пабываў у кожнай партыйнай арганізацыі. На месцы, разам з парторгам, пераглядзелі ўсё да дробязей. Вось, напрыклад, у Кавалёўскай партарганізацыі не былі афармлены пратаколы, няправільна вёўся ўчот комуністаў і афармляліся дакументы па прыёму ў партыю і групу спачуваючых. Пратаколы, напрыклад, там пісаліся на кавалках паперы. Зараз усе гэтыя недахопы знішчаны. Пратаколы пішуцца ў спецыяльна заведзенай кнізе. Не лепшая карціна была і па астатніх партарганізацыях. Зараз партыйная гаспадарка наладжана добра.

Вялікае значэнне ў рабоце партыйных арганізацый мае добра складзены план. У сябе ў зоне я разам з парторгам складаю планы. Для таго, каб мне быць на кожным партыйным сходзе пры складанні плана, прадугледжваю, каб сходы праходзілі не ў адзін дзень. Гэта дае мне магчымасць прысутнічаць на ўсіх сходах партыйных арганізацый зоны.

Яшчэ не так даўно дрэнна абстаяла справа з ростам партыі. Гэтае пытанне мы абгаварылі на сходах партыйных арганізацый. Я разам з парторгамі стаў выяўляць калгасны актыў, знаёміцца з ім бліжэй і, трэба сказаць, дасяглі пэўнага зруху. У 1938 годзе прынята ў кандыдаты партыі 19 чалавек, прычым усе яны галоўным чынам калгаснікі. У Кавалёўскім сельсовеце прынята ў кандыдаты партыі 9 чалавек і зараз на апошнім сходзе зацвердзілі яшчэ трох. У гэтай партарганізацыі прынята ў партыю 12 калгаснікаў і адзін настаўнік. Есць рост таксама і ў Варатынскай партарганізацыі. З пачатку маёй работы інструктарам у зоне налічвалася толькі дзве партыйныя арганізацыі, а зараз ёсць чатыры і адна кандыдацкая група.

Вясковыя партыйныя арганізацыі зараз папаўняюцца за лік лепшых людзей калгаснай вытворчасці. Гэтым людзям трэба дапамагчы авалодаць большэвізмам. Зараз ствараецца кустовая вячэрняя партшкола. У гэтай школе будзе займацца 39 комуністаў і спачуваючых. Асабіста я вучуся пры Доме партыйнага актыва і кірую гуртком у Туркаўскай партарганізацыі.

Вялікім недахопам у рабоце райкома я лічу тое, што з намі, інструктарамі, вельмі мала працуюць. Сакратар райкома вельмі рэдка, ад выпадку да выпадку, нас збірае. Дрэнна таксама і тое, што работнікі абкома, якія наведваюць райком, чамусь з намі не гавораць. Яны абмяжоўваюцца толькі наведваннем сакратара.

Е. М. КІТАЙЧЫК,
інструктар Бабруйскага райкома партыі.

ПАТРЭБНА КАНКРЭТНАЯ ДАПАМОГА

Работнікі бабруйскай раённай пракуратуры ў сваёй большасці — гэта нядаўна вылучаныя людзі. Два месяцы я працую памочнікам раённага пракурора. Мяне вучылі на спецыяльных 3-месячных курсах. Гэта па сутнасці і ўся мая падрыхтоўка як работніка юстыцыі.

Працуючы ў пракуратуры, мне прыходзіцца прымаць людзей, выслухоўваць і рэагаваць на скаргі, а таксама выступаць у судзе. У мяне няма дастатковай практыкі і вопыту. Мне неабходна аказваць канкрэтную дапамогу, але, на вялікі жаль, яна адсутнічае.

Досыць складаная справа — пісаць пастановы, пратэсты, заключэнні. Тут неабходна правільна абгрунтаваць законамі, артыкуламі. І калі часамі ў мяне пяўдала атрымліваецца, то гэта выклікае ў райпракурора тав. Якубовіча абурэнне. А расказаць і паказаць як трэба зрабіць ён чамусьці не лічыць патрэбным.

Я — малады работнік. Адчуваю, што магу апраўдаць аказанае давер'е. Трэба толькі дапамагчы мне авалодаць гэтай досыць складанай справай.

А. Г. КАМІНСКАЯ,
пам. пракурора раёна.

★ ★ ★

Рэдакцыя газеты «Звязда» разам з Бабруйскім райкомам партыі правяла нараду вылучаных таварышаў на розныя ўчасткі работы. Партыйныя і непартыйныя большэвікі расказалі аб тым, як яны авалодваюць большэвіцкім стылем кіраўніцтва, як выконваюць адказныя даручэнні партыі.

Усе выступаўшыя падкрэслівалі ўсімі недастатковую дапамогу райкома партыі новым кадрам. Райком не склікаў нарад для абмену вопытам, не вучыў маладых работнікаў майстэрству кіраўніцтва.

Партыйным кіраўнікам патрэбна зразумець, што вылучэнне, навят самае смелае і шырокае, будзе фармальным, калі новыя кадры застануцца без канкрэтнай дапамогі.

Чуткая, па-сталінску клапатлівая ўвага да работнікаў, своечасовая дапамога, большэвіцкая крытыка недахопаў — вось умовы росту новых кадраў.

Ніжэй друкуем асобныя выступленні ўдзельнікаў нарады.

КОМСАМОЛЬЦЫ ЎЗНАЧАЛЬВАЮЦЬ АДКАЗНЫЯ ЎЧАСТКІ

Да майго вылучэння кіраўніком бабруйскай канторы комунбанка я працавала бухгалтарам аперацыйнай групы. Пашоўшы на новы ўчастак, я перш за ўсё азнаёмілася з саставам служачых. Добра вядомых людзей, некаторых больш здольных комсамольцаў вылучыла на адказныя ўчасткі: кантралёрам, старшым кантралёрам-бухгалтарам і інш. Праводзячы перабудову работы апарата, я ўзялася за арганізацыю комсамольскай групы. Мяне выбралі комсоргам. Зараз наша комсамольская арганізацыя налічвае 12 чалавек.

Перада мною, як перад кіраўніком банка, стаяла вялікая задача на карэннай перабудове ўсёй сістэмы работы ў сувязі з новымі правіламі фінансавання капітальнага будаўніцтва. На гэтым участку былі агідныя і нават злачынствы. Годамі зацягвалі будоўлі, рабіліся перарасходы каштарысаў і фонду заработнай платы.

Я азнаёмілася з практыкай і каштарысамі. Разам з інжынерам пабывала на ўсіх будоўлях, якім мы выдаём грошы, і зараз арыентуюся ў пытаннях фінансавання будаўніцтва.

Шырока разгарнулі сярод работнікаў апарата банка соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва. Усе работнікі заключылі дагаворы. У выніку спаборніцтва выявілі трох выдатнікаў і двух ударнікаў. Перадавікоў прэміравалі. Наш калектыў спаборнічае з магілёўскай канторай комунальнага банка.

Узначальваючы гэты адказны ўчастак, я вельмі часта сустракаюся з рознымі труднасцямі. Хочацца атрымаць параду, як лепш зрабіць тую ці іншую справу, але, на вялікі жаль, райком партыі з новымі кадрамі працуе слаба.

Л. Я. РОХКІНД,
комсамолка, кіраўнік комунальнага банка.

Прапагандысты менскага чыгуначнага вузла (справа налева): М. С. Мельнікава — інжынер вагоннага дэпо, І. І. Матусевіч — дыспетчар і А. В. Сівачоў — прапагандыст палітаддзела рыхтуюцца да заняткаў па Кароткаму курсу гісторыі ВКП(б) у партыйным кабінеце Дома партактыва.
Фото С. Грына.

★ ★ ★

КІРАЎНІЦТВУ ВУЧУСЯ Ў МАС

Сваю працу ў якасці намесніка дырэктара швейнай фабрыкі імя Дзержынскага я пачала з таго, што выконвала асобныя невялікія даручэнні дырэктара тав. Шапіра. На гэту работу мяне вылучылі 8 месяцаў таму назад. Да гэтага я працавала 8 год брыгадзірам. Хоць да вылучэння шмат удзельнічала ў партыйным і грамадскім жыцці фабрыкі, але вопыту гаспадарчай работы ў мяне не было. Многае для мяне было новым. Зараз я значна вырасла. Зараз замяшчаю дырэктара, які пайшоў у водпуск.

Як я размяркоўваю свой працоўны дзень? Прыходжу на работу раніцой, у 8 гадзін, накіроўваюся ў склады, цікаўлюся як справа з сыравінай, наведваю прадукцыю і паслядоўна абавязкова іду ў цэхі. У цэхах гутару з брыгадзірамі і рабочымі. З гэтых гутарак даведваюся аб недахопах работы цэхаў, аб недахопах свайго кіраўніцтва. Гэта мне дапамагае ў рабоце. Кіраўніцтву вучуся ў мас. Пару гадзін праводжу ў сваім кабінеце: прымаю наведвальнікаў. Большую частку свайго рабочага дня праводжу непасрэдна на вытворчасці.

У нас на фабрыцы на ўсіх камандных пастах знаходзяцца галоўным чынам новыя кадры. За апошні год вылучана на кіруючую работу з ліку рабочых унутры фабрыкі 77 чалавек. Толькі за час маёй работы намеснікам дырэктара мы вылучылі 22 чалавекі. Гэтых таварышаў перыядычна збіраем, гутарым з імі.

Рабочы калектыў уключыўся ў перадкастрычніцкае спаборніцтва. На фабрыцы шырыцца стаханаўскі рух. Зараз налічваецца 734 стаханаўцы. Калектыў спаборнічае з гомельскай швейнай фабрыкай «Прафінтэрн». Лепшыя стаханаўцы фабрыкі — тт. Карвацкі і Ягорава вучаць маладых рабочых. Шырока развіваецца індывідуальнае спаборніцтва. Усяго заключана 330 індывідуальных дагавораў.

Працуючы намеснікам дырэктара, я аддаю многа ўвагі і асабістаму росту. Наведваю рэгулярна партыйную школу, павышаю свой агульнаадукацыйны ўзровень.

Н. І. КАРТАШОВА,
намеснік дырэктара швейнай фабрыкі імя Дзержынскага.

ПЕРАДАВАЦЬ СТАХАНАЎСКІ ВОПЫТ

10 месяцаў я ўзначальваю на бабруйскім лесакамбінаце цэх № 2. Аб'ект работы вялікі. У цэху 450 рабочых. Да вылучэння мяне я з 1926 года працаваў рамшчыкам на камбінаце, быў лепшым стаханаўцам на вытворчасці.

Як-жа я працую, як узначальваю стаханаўскі рух? Па-першае, цэх штомесячна перавыконвае свой план. У цэху 180 стаханаўцаў і 75 ударнікаў. Усе рабочыя спаборнічаюць, заключана 160 індывідуальных дагавароў. Есць дагаворы і паміж зменамі.

Выконваюць узятыя абавязацельствы стаханаўцы тт. Соскін, Доўгі, работніца тав. Бобікава, — даюць 150—160 проц. нормы. Добра працуе і група тав. Стосева, якая спаборнічае з групай тав. Драздова. Ход соцыялістычнага спаборніцтва рэгулярна правяраю і вынікі дакладваю на сходзе рабочых.

Працуючы начальнікам цэха, практыкую перадачу вопыту рамшчыка іншым рабочым. Для гэтага збіраю нарады вядучых прафесій—рамшчыкаў, памочнікаў, расказваю ім як трэба працаваць. А калі часам бачу, што ў таго ці іншага работа не ладзіцца, то стаўлюся ля станка і паказваю, дапамагаю.

Вялікую ўвагу аддаю разгортванню палітыка-выхаваўчай работы сярод рабочых. Я з'яўляюся агітатарам і сістэматычна праводжу ў час абедзенага перапынку палітінфармацыі па розных пытаннях унутранага і міжнароднага становішча.

Многа працую над сабой, авалодваю большэвізмам, рыхтуюся да паступлення ў прамысловую акадэмію. За два годы набыў веды ў аб'ёме 8—9 класаў сярэдняй школы, 40—50 гадзін у месяц аддаю на агульнаадукацыйную падрыхтоўку. Чытаю творы Леніна — Сталіна, знаёмлюся зараз з Кароткім курсам гісторыі ВКП(б).

Так растуць і працуюць нашы кадры, якія выхаваны вялікай партыяй Леніна—Сталіна.

Ф. Т. СТРОМСКІ,
начальнік лесацэха № 2 Бабруйскага лесакамбіната.

ДАБІЛІСЯ ПЕРШЫХ ПОСПЕХАЎ

Мне, беспартыйнаму, аказана вялікае давер'е: я вылучан на адказны ўчастак работы — начальнікам ТЭЦ завода № 4. Да гэтага я працаваў электраманцёрам. Перада мной стаяла вялікая задача — выцягнуць з прарыву адзін з важнейшых цэхаў завода. З дапамогай партыйнай арганізацыі пачаў працаваць. І трэба сказаць, што вынікі даволі хутка сталі відавочны. Прайшло два з палавінай месяцы, калектыў рабочых ТЭЦ за ўзорную работу і добрыя вытворчыя паказальнікі дабіўся атрымання пераходнага чырвонага сцяга.

Як мы дабіліся параўнаўча за невялікі тэрмін рашучага пералому ў рабоце ТЭЦ'а? Перш за ўсё я ўзяўся за вывучэнне ўсіх прычын, якія тармозяць нармальную работу і ліквідацыю вынікаў шкодніцтва. Ва ўсіх пяці зменах праводзіў нарады рабочых. Апрача таго, разам з цеплатэхнікам праверыў усю цеплавую гаспадарку—катлы, топкі і выявіў шмат агіднасцей. Мы прыступілі да некаторай перабудовы і хутка дабіліся вялікай эканоміі паліва. Зусім па-іншаму пачалі працаваць брыгады, павялічылася прадукцыйнасць працы, пачаў шырыцца і стаханаўскі рух. Змена, дзе працуе старшы качагар тав. Сяргейчык, зольшчык Лазараў і вадагляд Лістунова, спальваюць мінімальную колькасць паліва яны трымаюць перадавое месца. Добрыя ўзоры работы паказвае нядаўна створаная комсамольская брыгада, дзе начальнікам змены комсамолец тав. Таміла. Уся комсамольская брыгада з'яўляецца стаханаўскай.

Трэба сказаць, што на ТЭЦ усе начальнікі змен—вылучэнцы. Яны не так даўно яшчэ працавалі старшымі качагарамі. У гэтых таварышаў нехапае тэхнічных ведаў, але яны маюць вялікае імкненне да вучобы. Для іх арганізаваны спецыяльныя заняткі. Асабіста я, працуючы начальнікам ТЭЦ, прымаю актыўны ўдзел і ў грамадска-палітычнай рабоце. Партыйная арганізацыя мяне вылучыла агітатарам, і я праводжу з рабочымі гутаркі на розныя палітычныя тэмы.

В. Ф. АНТАНЕВІЧ,
начальнік ТЭЦ завода № 4.

Л. П. ЛІБМАН

Сакратар Бабруйскага райкома партыі.

НОВЫЯ КАДРЫ АПРАЎДВАЮЦЬ ВЫСОКАЕ ДАВЕР'Е НАШАЙ ПАРТЫІ

Прэзрэнныя ворагі народа—трацкісцка-бухарынскія нацыянал-фашысцкія бандыты, якія арудавалі доўгі час у Бабруйскай партарганізацыі, годамі расстаўлялі на кіруючыя пасты свае варожыя кадры. Яны насаджалі на ўсе важнейшыя ўчасткі партыйнай і гаспадарчай работы дыверсантаў і шпіёнаў замежных разведак. Прадажныя агенты фашызма ўсяляк агараджвалі доступ да кіруючых пастоў чэсным сынам радзімы, адданым партыі Леніна—Сталіна, з асяроддзя рабочых, калгаснікаў і лепшай часткі савецкай інтэлігенцыі.

Наша партыя і слаўныя наркамунутдзельцы на чале з Н. І. Ежовым разграмілі асноўныя варожыя асіныя гнёзды. Праводзячы вялікую ачышчальную работу па выкрыццю ворагаў народа і варожага ахвосця, партыя паставіла задачу смялей вылучаць на кіруючую работу адданых справе комунізма людзей.

Бабруйская партарганізацыя, вылучаючы новых людзей, кіруецца ўказаннямі Леніна і Сталіна аб смелым вылучэнні новых кадраў на кіруючую работу.

Праводзячы вялікую ачышчальную работу па выкрыццю ворагаў народа, агентаў фашысцкіх разведак, партыйная арганізацыя вылучыла на партыйную, гаспадарчую і савецкую работу больш 300 чалавек. На фабрыках, заводах, установах і калгасах гэтыя людзі паказваюць узоры большэвіцкай работы і сваю адданасць партыі Леніна — Сталіна. Многія з вылучэнцаў паспелі зарэкамендаваць сябе як таленавітыя і здольныя арганізатары, а некаторых з іх выбралі ў вярхоўныя органы нашай улады,—яны сталі дзяржаўнымі дзеячамі.

Маладыя большэвіцкія кадры партыйных і непартыйных большэвікоў з любоўю ўзяліся за даручаную ім работу і стараюцца апраўдаць аказанае ім вялікае давер'е. Вось, напрыклад, былы рамшчык лесакамбіната, ініцыятар стаханаўскага руху ў прамысловасці лесапілення тав. Гладышаў Ефрэм Іванавіч зараз працуе старшынёй Бабруйскага гарадскога совета. Да гэтай работы ён прышоў непасрэдна ад станка. Працуючы старшынёй горсовета, ён праводзіць вялікую работу па ўпарадкаванню горада, наладжванню работы прамысловасці і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. Тав. Гладышаў карыстаецца ўпаўне заслужаным аўтарытэтам у насельніцтва, яму працоўныя аказалі вялікае давер'е, выбраўшы яго дэпутатам Вярхоўнага Совета БССР.

8 год працавала радавой работніцай на швейнай фабрыцы імя Дзержынскага тав. Карташова. На фабрыку яна прышла зусім непісьменнай. Тут яна ў рабочым калектыве расла, выхоўвалася і актыўна ўдзельнічала ў грамадскім жыцці. Не так даўно яе вылучылі намеснікам дырэктара гэтай фабрыкі. Участак работы вялікі—на фабрыцы 1500 рабочых. З даручанай работай яна спраўляецца. Зараз тав. Карташова замяняе пайшоўшага ў водпуск дырэктара і самастойна кіруе прадпрыемствам. На гэтай фабрыцы за апошні год вылучана 77 чалавек на адказныя ўчасткі работы.

Бабруйскі лесакамбінат мае саюзнае значэнне. У мінулым ён з'яўляўся адным з аб'ектаў, куды пранікалі шпіёны і дыверсанты для таго, каб весці там сваю падрыўную дзейнасць. У выніку шкодніцкай работы на камбінаце сістэматычна не выконваўся план, арганізоўваліся дыверсіі і аварыі. Пасля разгрому варожых гнёздаў там пачалі смела вылучаць рабочых і інжынераў на кіруючыя пасады. Літаральна ўсе кіруючыя пасты абноўлены. Да кіраўніцтва прышлі з нізоў стаханаўцы, ударнікі і совецкія інтэлігенты. Годамі на камбінаце існавала традыцыя, што дырэктара абавязкова павінны прысылаць з цэнтра. Гэту традыцыю мы зламалі. На работу дырэктара камбіната быў вылучан начальнік цэха тав. Кузняцоў, а тэхнічным дырэктарам інжынер, начальнік цэха тав. Саўчук. Пасля абнаўлення кіраўніцтва прадпрыемства, пачынаючы з мая гэтага года, сістэматычна перавыконвае вытворчы план.

Трэба сказаць, што мы яшчэ сустракаемся з фактамі недаацэнкі ролі камандзіраў сярэдняга звяна на вытворчасці—начальніка цэха, начальніка змены, майстра, брыгадзіра, а гэтыя-ж людзі ў многім рашаюць поспех выканання вытворчага плана. Вось чаму партарганізацыі павінны з усёй сур'ёзнасцю падыходзіць да вылучэння таварышаў на гэту работу. Практыка паказала, што вылучаныя на сярэднія ўчасткі вытворчасці з ліку партыйных і непартыйных большэвікоў паказваюць узоры работы. Вось, напрыклад, стаханавец-рамшчык тав. Стромскі быў вылучан начальнікам лесацэха № 2. Яго цэх увесь час перавыконвае промфінплан. Растуць рады стаханаўцаў. Ен усямерна вучыць і перадае вопыт усім рабочым цэха. Правільна спалучаючы палітыка-выхаваўчую работу з гаспадарчай, тав. Стромскі рэгулярна сам праводзіць палітінфармацыі сярод рабочых.

Брыгадзір цэха фабрыкі «Чырвоны харчавік», дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Ліберман са сваёй брыгадай ідзе ў перадавых радах на фабрыцы. Уся брыгада з'яўляецца стаханаўскай. Такіх прыкладаў можна было-б прывесці дзесяткі.

Шмат прышло новых людзей на партыйную работу і асабліва за час выбараў кіруючых партыйных органаў. У Бабруйскай партарганізацыі ўпершыню на партыйную работу прышоў 71 чалавек. Яны працуюць сакратарамі парткомаў, парторгамі і іх намеснікамі. Поўнасцю абноўлен і апарат райкома партыі, пачынаючы ад сакратароў і канчаючы інструктарамі. Вось, напрыклад, інструктарам па сельскай зоне працуе тав. Кітайчык. Ен упершыню на партыйнай рабоце. За невялікі перыяд часу здолеў дабіцца добрых паказальнікаў па росту партыі. У адной толькі партарганізацыі Кавалёўскага сельсовета прынята ў кандыдаты партыі 9 чалавек. Рост партыі ідзе галоўным чынам за лік актывістаў выбарчай кампаніі. Добра працуюць і новыя сакратары парткомаў — тав. Мазін (мэблевая фабрыка імя Халтурына), Сінькевіч (сплаўкантора) і інш. Яны паспяхова авалодваюць майстэрствам партыйнай работы.

Да кіраўніцтва прышлі маладыя кадры. Многія з іх не маюць вопыту кіруючай работы і, натуральна, маюць патрэбу ў дапамозе. Іх трэба вучыць, ім трэба дапамагаць. Аднак трэба сказаць, што як райком партыі, так і пасобныя партарганізацыі на месцах яшчэ вельмі мала займаюцца новымі кадрамі. Вылучаць таварыша—і на гэтым справа канчаецца. Райком не збіраў таварышаў для абмену вопытам іх работы, мала цікавіўся, як яны працуюць. Гэта з'яўляецца буйным недахопам. У практыцы нашай работы мы праводзілі толькі індывідуальныя гутаркі і то з асобнымі таварышамі. Не працавалі з вылучэнцамі і на прадпрыемствах. Праўда, некалькі лепш з партыйнымі работнікамі. Для іх арганізавана вучоба, яны наведваюць гурткі пры доме партактыва.

Праведзеная газетай «Звязда» нарада сумесна з райкомам партыі вельмі відавочна паказала тое, што з нашымі вылучэнцамі не вядзецца пастаянная работа, ім не аказваецца дапамога. Райком партыі зараз распрацоўвае мерапрыемствы па рабоце з новымі кадрамі. Гэта пытанне спецыяльна ставіцца на бюро райкома, на якім будуць заслуханы справаздачы асобных сакратароў парткома. У бліжэйшым будучым склікаем спецыяльны сход вылучэнцаў горада.

Можна сказаць з упэўненасцю, што новыя вылучаныя кадры сябе поўнасцю апраўдалі. Наша задача — гэтым кадрам штодзённа дапамагаць і ўсямерна садзейнічаць іх далейшаму росту.

РЫХТАВАЦЦА ДА ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫІ ВКП(б)

РАГАЧОЎ. (Кар. «Звязды»). Добра падрыхтаваць комуністаў да глыбокага вывучэння гісторыі ВКП(б) — такую задачу паставіў перад сабой Рагачоўскі райком партыі, калі «Праўда» пачала друкаваць новы сталінскі падручнік па гісторыі большэвізма.

Кожны комуніст індывідуальна знаёміцца з гісторыяй партыі. 1 кастрычніка былі скліканы ў раённы цэнтр усе комуністы, дзе яны праслухалі лекцыю аб першым раздзеле гісторыі ВКП(б).

Да арганізацыі школ райком падышоў сур'ёзна і ўдумліва. Пры Доме партасветы арганізоўваецца школа па вывучэнню гісторыі партыі, у якой заняткі будуць праходзіць тры разы ў месяц з адрывам ад вытворчасці. У школе ствараюцца 4 групы, паводле ўзроўню ведаў. Пры Доме партасветы будуць вывучаць гісторыю партыі прапагандысты і партыйны актыў.

Арганізоўваюцца тры школы па вывучэнню гісторыі на прадпрыемствах. 12 школ пры сельскіх партарганізацыях будуць займацца па палітграмаце. Тут будуць займацца менш падрыхтаваныя таварышы — кандыдаты партыі, спачуваючыя і беспартыйны актыў.

Распачата падрыхтоўка прапагандысцкіх кадраў. 4 кастрычніка пачаў працаваць двухтыднёвы семінар прапагандыстаў, дзе займаецца 11 таварышаў. Прапагандысты знаёмяцца з Кароткім курсам гісторыі ВКП(б).

РАЗМНАЖЭННЕ НОВЫХ САРТОЎ ЛУБІНУ

Ворагі народа, арудваўшыя ў свой час у Наркамземе і Насентрэсце БССР, арганізоўвалі лубінаводныя соўгасы на бедных, зусім непрыгодных для вырошчвання лубіну глебах і тым самым зрывалі работу па развядзенню насеннага лубіну. Шкодніцка арганізаваныя соўгасы не маглі пакрыць попыт на лубінавае насенне і нават не маглі абсемяніць свае палі. У выніку яшчэ і цяпер адчуваецца недахват насення лубіну. Сартавых-жа пасеваў лубіну ў БССР амаль няма.

Несартавыя лубіны былі познаспелы і мелі вельмі нізкія, з года ў год падаючыя гаспадарчыя якасці. У выніку пагаршаліся высяваемыя сарты. Размнажэнне-ж лубінаў на насенне, арганізаванае шкоднікамі на бедных, непрыгодных для насенневодства глебах, таксама прывяло да паскоранага выраджэння гатункаў.

Для хутчэйшай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў пытанні лубінасеяння па рашэнню ЦК КП(б)Б і СНК БССР у маі 1938 года на выдатных для насенневодчай работы землях былога соўгаса «Буйнічы» арганізавана селекцыйна-насенневодчая станцыя па лубіну. Пад станцыю адведзена 400 гектараў палявых зямель.

Селекцыйна-насенневодчая станцыя, засяваючы штогод 70 гектараў лубіну, забяспечыць высокаякасным чыстасортным насеннем гэтай важнейшай культуры раённыя насенневодчыя гаспадаркі нашай рэспублікі. Гэтыя гаспадаркі, у сваю чаргу, будуць размнажаць насенне лубіну для калгасных насенных участкаў, якія дадуць насенне для абсемянення лубінавых палёў калгасаў.

У гэтым годзе селекцыйна-насенневодчай станцыяй на плошчы ў 25 гектараў атрыманы параўнаўча высокія ўраджаі, даходзячыя да 20 цэнтнераў насення безалкалоідных, малаалкалоідных і горкіх хуткаспелых лубінаў з гектара. Такі ўраджай атрыман не гледзячы на вымушана познюю сяўбу, несвоечасовае (г. зн. веснавое) унясенне мінеральных угнаенняў і амаль поўную адсутнасць пасеўнага інвентара.

Апрача размнажэння лепшых сартоў лубіну, станцыя займаецца іх далейшым паляпшэннем і вывядзеннем новых сартоў. У гэтым годзе селекцыйным аддзелам, які ўзначальвае селекцыянер Н. Я. Пракапчук, на плошчы 1 гектараў размнажаўся хуткаспелы сорт алкалоіднага лубіну, які будзе выспяваць не толькі ў БССР, але нават і ў Ленінградскай вобласці. Асобна выдзелены нерастрэскваючыяся тонкаабалонкавыя вузкалісцевыя лубіны, якія забяспечваюць павышэнне ўраджаю насення на 20—50 проц. Таксама размнажаюцца безалкалоідныя шматгадовыя лубіны, якія змогуць замяніць канюшыну на бедных глебах і добра расці ў паўночных абласцях Савецкага Саюза.

Безалкалоідныя шматгадовыя лубіны, побач з непатрабавальнасцю да глебы, здольны нарошчваць вялікую колькасць зялёнай масы, якая хутка адрастае пасля яе скошвання. Гэта дае магчымасць значна пашырыць кармовую базу для сацыялістычнай жывёлагадоўлі.

Селекцыйным аддзелам станцыі выдзелены з сярэдземнаморскіх вельмі познаспелых «белых лубінаў», якія наогул не растрэскваюцца, хуткаспелыя лініі. Пасевы гэтага лубіну ва ўмовах Магілёва выспелі да першага жніўня (пасеў праводзіўся 10 мая), даўшы ўраджай 40 цэнтнераў насення з аднаго гектара.

Вялікую цікавасць прадстаўляе работа т. Пракапчука па міжвідавай гібрыдызацыі з дапамогай метаду ментараў (мічурынскі метад) — работа па атрыманню безалкалоідных «белых лубінаў», прыгодных не толькі на ўгнаенне, але і для корму жывёле. Не меншую цікавасць прадстаўляюць работы па міжвідавай гібрыдызацыі «зменлівага лубіну», насенне якога мае больш 20 проц. тлушчы.

На станцыі размнажаюцца і паляпшаюцца знойдзеныя ў 1931 г. брыгадай савецкіх вучоных безалкалоідны і малаалкалоідны лубін. Гэтыя лубіны злучаюць у сабе непатрабавальнасць да глеб і высокія кармовыя якасці. Іх зялёная маса не менш пажыўная, чым канюшына. Пажыўнасць-жа насення па бялку можа быць параўнана са жмыхамі.

Тут-жа на лубінавай станцыі выпрабоўваўся і размнажаўся ўстойлівы ад пашкоджанняў безалкалоідны лубін, выдзелены П. Ф. Кляшчэвічам. Таксама вядзецца вывучэнне хвароб і шкоднікаў лубіну, выпрацоўваюцца прафілактычныя меры і сродкі барацьбы з імі.

Паралельна з размнажэннем і вывядзеннем новых сартоў лубіну распрацоўваюцца спосабы іх вырошчвання — агратэхніка.

Вось асноўнае, над чым працуе маладая лубінавая станцыя, якая паставіла сваёй мэтай: праз лубін — да высокіх сталінскіх ураджаяў; праз безалкалоідны лубін — да расшырэння кармовай базы сацыялістычнай жывёлагадоўлі.

Але на жаль, паспяховае вырашэнне гэтых вялікіх гаспадарчых задач натыкаецца на процідзеянне некаторых магілёўскіх раённых і нават абласных арганізацый, якія замест увагі і сістэматычнай дапамогі ў рабоце станцыі сталі на шлях стварэння розных перашкод. Аднак, калектыў станцыі цвёрда верыць і спадзяецца, што абласныя і раённыя арганізацыі Магілёва ўлічаць указанні ЦК нашай партыі, будуць аказваць штодзённае падтрыманне станцыі, бо яе работы маюць буйнейшае народнагаспадарчае значэнне.

Н. КЛЯШЧЭВІЧ.

СТАРШЫНЯ КАЛГАСА ПАРУШАЕ СТАТУТ СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ

Старшыня калгаса «Пролетарскі барэц», Барысаўскага раёна, Захар Шалак без згоды агульнага схода прадаў на рынку калгаснае сена на суму 900 руб., прычым у касу запрыходваў толькі 300 рублёў. Калі калгаснікі патрабавалі ад Шалака адчытацца за астатнюю суму грошай, то ён на агульным сходзе калгаснікаў цынічна заявіў:

— Некалькі дзён мы жылі ў Барысаве. Ну, дык харчаваліся ў рэстаране. Выходзіла па 25—30 руб. у дзень. Потым да мяне прыехаў ветэрынар, і мы з ім распілі два літры гарэлкі.

За прададзеныя дзяржаве звыш плана 4 цэнтнеры мяса калгас мог атрымаць патрэбныя на будаўніцтва цвікі і іншыя будматэрыялы, але Шалак закупіў сабе веламашыну. Парушаючы статут сельгасарцелі, Шалак распараджаецца калгаснымі сродкамі, як сваімі ўласнымі.

В. КРЫШТАЛЬ.

НАСУСТРАЧ СВЯТУ

У гонар надыходзячага свята—XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калгас «Вольная праца», Станькаўскага сельсовета, Менскага раёна, своечасова і поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па ўсіх відах паставак і грашовых плацяжах.

Зараз калгаснікі атрымліваюць авансам хлеб і іншыя прадукты на свае працадні. На калгасны працадзень у гэтым годзе выпадае: 3 кілаграмы збожжа, 7 кілаграмаў бульбы, 4 кілаграмы фуража і каля рубля грошай.

А. КЕРНАШЫЦКІ.

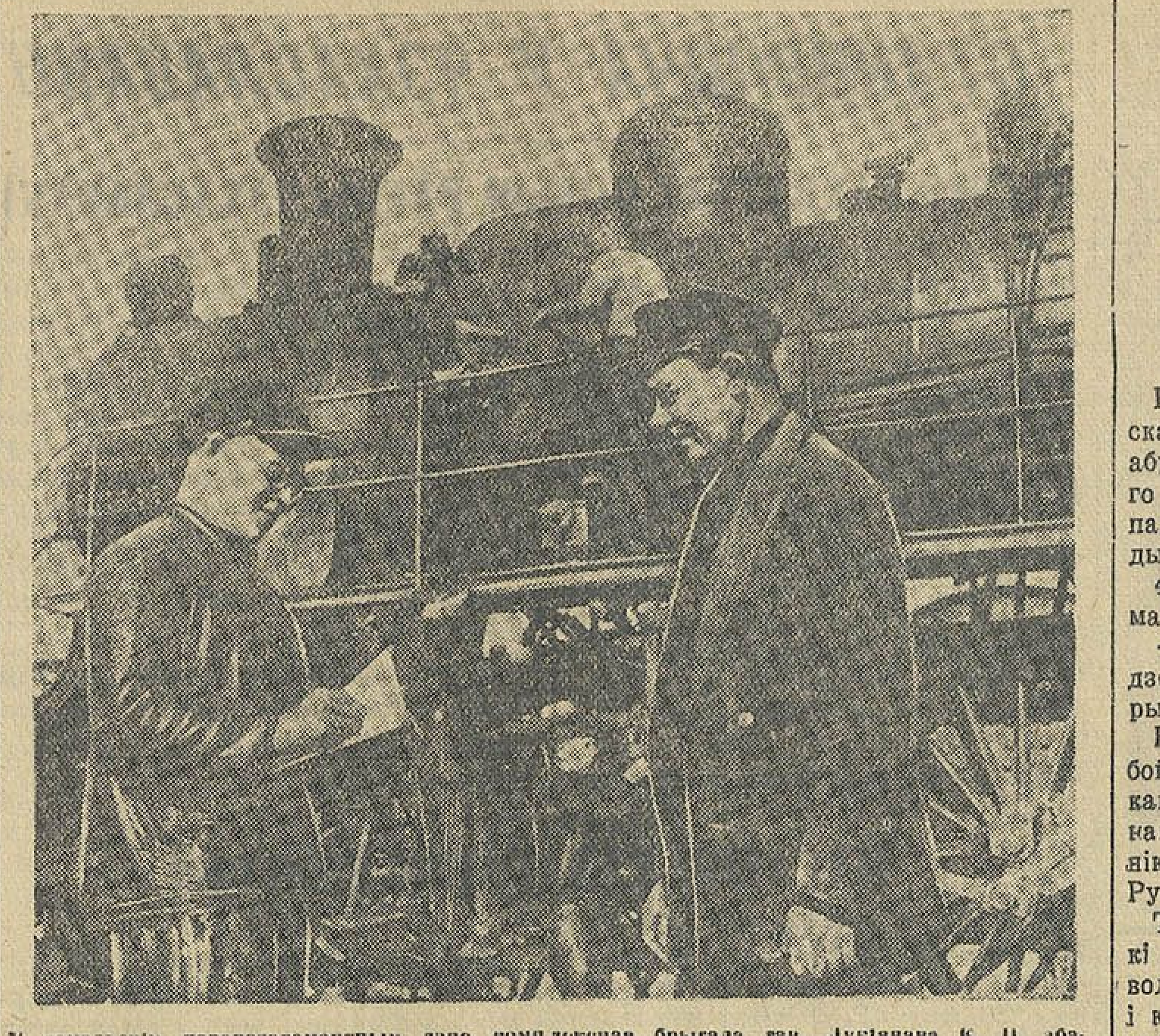

У гомельскім паравозарамонтным дэпо камсамольская брыгада тав. Лук'янава [illegible] абавязалася выпускаць з прамывачнага рамонту паравоз на адну змену раней [illegible]. НА ЗДЫМКУ: на пярэднім плане (злева направа) брыгадзір камсамольскай брыгады тав. Лук'янаў і майстар дэпо тав. Рубанаў [illegible] аглядаюць паравоз, які выпушчаны з рамонту. Фота [illegible]

ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ПРАДПРЫЕМСТВАЎ БССР

НОВЫ ВЫТВОРЧЫ ЎЗДЫМ

Перадкастрычніцкае спаборніцтва выклікала новы ўздым сярод рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў бабруйскага лесакамбіната. Узятыя абавязацельствы рабочыя-стаханаўцы з гонарам выконваюць. Брыгада тав. І. Курляндчыка па накатцы лесу за верасень месяц выканала план на 258 проц. Вялікіх поспехаў дабілася брыгада тав. В. Пярхова па сартыроўцы лесу. За верасень брыгада выканала план на 240 проц.

Па камбінату арганізавана 6 камсамольска-маладзёжных брыгад, якія працуюць сапраўды па-стаханаўску. Брыгада тав. Гітлінай (беладрэўны цэх) абавязалася да ХХ-годдзя ВЛКСМ і XXI гадавіны Кастрычніка дабіцца выканання нормы на 140 проц. Зараз брыгада тав. Гітлінай выконвае норму на 170 проц. Брыгада Арцюкоўскага (дрэваапрацоўчы цэх № 1) узяла абавязацельства—выконваць норму на 150 проц., а выконвае яе на 210 проц. Па гэтаму-ж цэху брыгада тав. Касцюкевіча выконвае норму на 180—200 проц.

Старая беспартыйная работніца тав. Калініна (беладрэўны цэх) узяла абавязацельства выконваць норму на 130 проц. Ужо зараз яна дабілася выканання нормы на 180 проц.

Прэзідыум ЦК саюза работнікаў лесапілення і дрэваапрацоўкі цэнтра і поўдня адобрыў ініцыятыву калектыва рабочых камбіната і ўстанавіў пераходны чырвоны сцяг, які будзе ўручан прадпрыемству, якое выйдзе на першае месца ў перадкастрычніцкім спаборніцтве.

Стаханаўцы, ударнікі, ІТР змагаюцца за тое, каб чырвоны пераходны сцяг ЦК саюза і Галоўлесдрэва быў заваёван нашым камбінатам.

Б. НІСНЕВІЧ.

560 ПРАЦЭНТАЎ НОРМЫ

На менскім вагонарамонтным заводзе імя Мяснікова з кожным днём усё шырэй разгортваецца перадкастрычніцкае сацыялістычнае спаборніцтва. Высокія ўзоры прадукцыйнасці працы паказваюць многія рабочыя кавальскага цэха завода.

Прафорг цэха стаханавец-каваль тав. Гольдберг сістэматычна выконвае па дзве нормы. За 5 дзён кастрычніка ён выканаў норму на 243 проц. Стаханавец-рэсоршчык тав. Мішын выканаў норму за 5 дзён кастрычніка на 280 проц. Зараз тав. Мішын падаў у партком завода заяву, у якой просіць прыняць яго ў групу спачуваючых.

Выдатных поспехаў у перадкастрычніцкім спаборніцтве дабілася камсамолка-прэсаўшчыца тав. Мухаморава. Яна сістэматычна выконвае норму на 250—300 проц., а 5 кастрычніка, працуючы на штампоўцы слясарных шайб, тав. Мухаморава выканала норму на 560 проц., устанавіўшы новы рэкорд на гэтым працэсе.

За выдатную стаханаўскую работу тт. Гольдберг, Мішын і Мухаморава занесены на цэхавую дошку гонару.

А. ПЯТРОЎ.

ПОСПЕХІ КАМСАМОЛЬЦАЎ-ЧЫГУНАЧНІКАЎ

ЖЛОБІН. Выдатнымі паказальнікамі ў рабоце адзначае падрыхтоўку да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай рэвалюцыі машыніст паравоза станцыі Жлобін камсамолец Міхаіл Бувін. Тав. Бувін трымае першынства на чыгуначным вузле. 30 верасня ён прывёў са станцыі Калінкавічы ў Жлобін састаў у 2,7 раза цяжэй чым гэта вызначана па норме. 1 кастрычніка тав. Бувін прывёў поезд з вагою на 400 тон больш устаноўленай нормы, маючы нагону 40 мінут.

Па-стаханаўску водзіць паязды напарнік тав. Бувіна — машыніст тав. Брэдзіхін. Ведучы поезд са станцыі Калінкавічы з вагою на 200 тон больш чым па норме, ён прыбыў на ст. Жлобін з нагонам у 1 гадзіну 05 мінут.

Бліскучымі поспехамі адзначаюць набліжаючаеся вялікае свята XX-годдзе ленінска-сталінскага камсамола камсамольцы вагонарамонтнага пункта. Электразваршчык тав. Грабоўскі дзённую норму сістэматычна выконвае на 500—600 проц. Слесар тав. Гаўрылаў за змену дае па дзве-тры нормы.

Р. САРГЕЕНКА.

ЭПІЗОДЫ ГЕРАІЧНЫХ БАЁЎ ЛЯ ВОЗЕРА ХАСАН

АТАКА ТАНКАЎ

(Расказ старшага лейтэнанта Міхаіла Сірчэнка)

Калі мы даведаліся аб наглай японскай правакацыі, кожны з нас быў абураны да глыбіні душы. Усе да аднаго імкнуліся хутчэй трапіць да месца падзей і правучыць зарваўшыхся бандытаў як лезці на чужую зямлю.

4 жніўня, вечарам, мяне выклікаў камандзір.

— Таварыш Сірчэнка, вазьміце людзей і ідзіце ў разведку. Трэба праверыць ці могуць прайсці танкі.

Не марудзячы, я тут-жа ўзяў з сабой таварышаў Малахава, малодшага камандзіра механіка-вадзіцеля, лейтэнанта Байко, механіка-вадзіцеля Алейнікава, Баравога, Хасаншына і іншых. Рушылі ў разведку.

Трэба было прайсці пехатою некалькі дзесяткаў кіламетраў. Разведку праводзілі пад ураганны агонь артылерыі і кулямётаў праціўніка. Дзесяткі метраў прыйшлося прабірацца паўзком, на жываце рабіць перабежкі, акопвацца. Аднак нішто спыніць нас не магло. У часе разведкі мы выявілі да 40 японскіх кулямётных точак, тры батарэі. Усё гэта я нанёс на карту і па звароце далажыў камандзіру.

У гэты-ж дзень мне, як камандзіру танкавага падраздзялення, даручылі пайсці граміць ворага. З велізарным энтузіязмам танкісты ўзяліся за выкананне пастаўленай перад намі баявой задачы.

Мы быстра рушылі наперад: я быў на першым танку. Раптам з-за ракі заўважылі дзве вялікія групы японцаў, якія рабілі перабежкі. Быстра застрачыў наш кулямёт, а танк я рушыў насустрач групам і прама ўрэзаўся ў іх. Тут без адзінага стрэлу я раздушыў сваім танкам да 50 чалавек самураяў. Гусеніцы з зялёных ператварыліся ў густачырвоныя. Самурайскія астаткі віселі ўсюды на танку. Гэта быў першы ўрок японскай ваеншчыне, як лезці туды, куды яе не просяць.

Рушылі далей, насустрач праціўніку. У гэты час па танках пачалі біць варожыя гарматы.

— Трэба знішчыць, — сказаў я сваім таварышам.

Некалькі трапных стрэлаў—і чатыры процітанкавыя 75-міліметравыя гарматы японцаў былі ўзарваны. Аднак адна гармата прадаўжала страляць замаскіраваная недзе сярод скал. Вось адзін з снарадаў слізнуў па броні танка. Броня наша моцная, вытрымала, але другі снарад ударыў у гусеніцу. Мы вымушаны былі спыніцца. У гэты-ж час механік-вадзіцель Малахаў заўважыў адкуль вядзецца агонь.

— Злева, сярод цясніны, — далажыў мне Малахаў. Два стрэлы, накіраваныя туды, і пятая процітанкавая гармата праціўніка была знішчана.

У гэтым баі нашы танкісты праявілі ўзоры мужнасці і адвагі. Моцна дасталася самураям ад нашых трапных гармат і кулямётаў. Пад прыкрыццем танкаў рушыла на ворага наша пяхота.

Асабліва ў гэтым баі і ў наступных адзначыўся камандзір узвода, лейтэнант Баравы. Яго экіпаж дзейнічаў смела, ініцыятыўна. Механік-вадзіцель Алейнікаў выводзіў танк з любога становішча. Камандзір танка Заіка збіў некалькі агнявых точак.

У баі раніла і мяне. Шаснаццаць асколкаў ад снарада трапіла мне ў твар і некалькі—у ногі. Свайго камандзіра выратавалі байцы. Пад лютым агнём старшына роты Ізвекаў вынес мяне з танка, прадаўжаючы сам біць японцаў. Ужо будучы параненым, я паспеў зрабіць некалькі стрэлаў з пісталета і напавал уклаў трох японцаў.

Тут-жа, ля танка, я сам сабе зрабіў аперацыю. Гарматнымі шчыпцамі выцягваў асколкі з ног і твару, прадаўжаючы разам разіць ворага з кулямёта.

Зараз я знаходжуся ў шпіталі. Раны ўжо зажываюць. Я гатоў зноў вярнуцца ў сваё падраздзяленне. Наглыя агрэсары атрымалі належны ўрок ад Чырвонай Арміі. І калі яны сунуцца зноў, мы іх яшчэ раз так правучым, што і попелу ад іх не астанецца.

Гэта наша слова — слова танкістаў, слова ўсёй Чырвонай Арміі і вялікага савецкага народа.

(«На защиту родины», № 18, ад 25.VIII 1938 г.).

ВЫДАТНА ВЫВУЧАЦЬ РУСКУЮ МОВУ

Вывучэнне рускай мовы ў беларускай школе мае выключнае палітычнае значэнне. Яно далучае нашых дзяцей да культуры вялікага рускага народа, дапамагае яшчэ большаму авалоданню здабыткамі культуры, накопленай чалавецтвам. Руская мова — любімейшы прадмет нашых школьнікаў. Таму не выпадкова бюро ЦК КП(б)Б вынесла спецыяльнае рашэнне аб выкладанні рускай мовы ў беларускай школе.

На жаль, гэта важнейшае рашэнне яшчэ не поўнасцю выконваецца. Знаёмства з выкладаннем рускай мовы ў нашых школах яскравейшым чынам пацвярджае такі вывад. Вядома, што варожая работа нацыянал-фашыстаў нанесла вялікую шкоду вывучэнню рускай мовы. Ворагі народа імкнуліся ўсімі сіламі і сродкамі адарваць нашу квітнеючую рэспубліку ад вялікага Саюза савецкіх сацыялістычных рэспублік, імкнуліся парушыць адзінства, дружбу народаў, якая заваявана ў сумеснай барацьбе працоўных за Вялікую Кастрычніцкую сацыялістычную рэвалюцыю. Гэтага ім не ўдалося і ніколі не ўдасца зрабіць! Але вынікі іх шкодніцкай работы ліквідуюцца марудна.

Вось што паказваюць вынікі першых дзён вучобы. Першая сталінская сярэдняя школа горада Жлобіна лічыцца наогул ведрэннай па пастаноўцы ўсёй вучэбна-выхаваўчай работы. Справа-ж з вывучэннем рускай мовы пастаўлена тут дрэнна. Праведзеныя першыя пісьмовыя работы далі нездавальняючыя паказальнікі. У пятым «в» класе, напрыклад, першую работу напісалі два вучні на «пасрэдна», а астатнія—на «дрэнна» і «вельмі дрэнна». Прычым двое напісаўшых на «пасрэдна» з'яўляюцца другагоднікамі ў гэтым класе.

Не лепшыя вынікі па рускай мове ў старэйшых класах. Праведзены дыктант у 7 «а» класе даў 42,8 проц. непаспяваючых, у лепшым, 6 «б» класе — 15 проц. непаспяваючых. у 6 «а» класе каля палавіны вучняў напісалі дыктант на «дрэнна» і «вельмі дрэнна».

Прычына такой нізкай граматнасці вучняў па рускай мове ў беларускай сярэдняй школе г. Жлобіна заключаецца ў тым, што вынікі шкодніцтва на гэтым сур'ёзным участку ліквідуюцца надзвычай марудна.

Пры наведванні ўрокаў высвятляецца адна характэрная дэталь. Вось на ўроку ў 7 «а» класе вучаніца Г. піша на дошцы складаны сказ па «определении». Піша дасканала граматна як з фанетычнага, так і з сінтаксічнага боку. Але тэарэтычна ні аб адным выпадку «несогласованного определения» адказу даць не можа. Атрымліваецца часта і наадварот. Вучань С. выдатна паўтарае ўсе правілы па «определению», а пісьмовыя работы піша на «дрэнна». Існуе, такім чынам, у некаторых нашых школах яшчэ разрыў паміж тэорыяй і практыкай. Як адна, так і другая крайнасць — гэта вынік неліквідаванага шкодніцтва ў выкладанні важнейшага прадмета — рускай мовы.

На прыкладзе першай жлобінскай школы гэта з відавочнасцю пацвярджаецца. Настаўнікі самі гэта адчуваюць. Яны з поўным разуменнем сваёй адказнасці за справу выкладання рускай мовы ўступілі ў новы вучэбны год. У сваёй рабоце яны адчуваюць вялікія труднасці, але ім насустрач па-сапраўднаму ніхто не ідзе, ім ніхто не дапамагае.

Возьмем хоць-бы прыклад з падручнікамі, якімі Наркамасветы БССР, згодна рашэння бюро ЦК КП(б)Б, павінен быў забяспечыць усе школы да пачатку новага вучэбнага года. У Жлобіне падручнікаў не было да 27 верасня зусім. 27 верасня ў школах атрымалі невялікую колькасць іх. Так, напрыклад, граматыку рускай мовы, II частку, школа атрымала па 5—6 экземпляраў на клас у 30—40 вучняў. Па рускай літаратуры яшчэ горш — па 1—2 экземпляры на клас. У першай школе Жлобіна адчуваецца востры недахоп першай часткі марфалогіі (на сем класаў 40 падручнікаў), сінтаксаў (13 штук на 180 вучняў), хрэстаматый па літаратуры для V, VII і іншых класаў зусім няма.

Часта можна быць сведкай недапушчальнай траты дарагога вучэбнага часу, калі асобныя правілы ці творы пісьменнікаў вучні вымушаны перапісваць з дошкі ці адзін у аднаго са сшыткаў. Зусім адсутнічаюць крытычныя матэрыялы і асабліва ленінскія выказванні аб літаратуры, асобных пісьменніках; адсутнічаюць нават неабходныя творы Пушкіна, Дабралюбава, Чэрнышэўскага і інш. Няўжо гэта так цяжка выдаць у дастатковай колькасці для нашай школы неабходную літаратуру?

Апрача падручнікаў ёсць іншыя, не менш адчувальныя перашкоды ў пастаноўцы справы выкладання і вывучэння рускай мовы. Настаўнікі рускай мовы першай жлобінскай школы прама заяўляюць, што праграмы, зацверджаныя Наркамасветы па рускай мове і літаратуры, не адпавядаюць патрабаванням выкладання. Так, напрыклад, гадзін па літаратуры недастаткова, для развіцця разгаворнай мовы гадзін зусім няма, праграмы не прадугледжваюць часу для паўтарэння, існуе разрыў паміж выкладаннем марфалогіі і сінтакса, атрымліваецца ласкутнасць. У 5 класе, дзе найбольшая непаспяховасць, праграмы занадта вялікія.

Нельга не згадзіцца з гэтымі заўвагамі настаўнікаў-практыкаў, бо яны накіраваны толькі на паляпшэнне выкладання і вывучэння мовы вялікага рускага народа.

Трэцяя бяда ў тым, што настаўнікам не аказваецца метадычная дапамога. У першую жлобінскую школу за месяц вучобы ніхто з раёна ці з вобласці не заглянуў. А настаўнікі адчуваюць патрэбу ў сур'ёзнай дапамозе і нават праверцы іх работы. І вось атрымліваецца, што ў гэтай школе настаўнікі рускай мовы перагружаны (маюць па 25—27 гадзін), падрыхтоўка іх яшчэ невысокая і прадастаўлены яны самім сабе.

Паўстае сур'ёзнае пытанне — чаму нікога не трывожыць такое, яшчэ нездавальняючае, становішча з выкладаннем рускай мовы ў беларускай школе, чаму не выконваецца рашэнне бюро ЦК КП(б)Б па гэтаму важнейшаму пытанню? Трэба ўсім органам народнай асветы неадкладна і па-сур'ёзнаму заняцца справай выкладання рускай мовы ў беларускіх школах, мовы, якую так горача любіць беларускі народ.

П. КАВАЛЕЎ.

Верны сын партыі Леніна—Сталіна

(ДА ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯ З ДНЯ СМЕРЦІ І. І. СКВАРЦОВА-СЦЕПАНАВА)

Дзесяць год таму назад, 8 кастрычніка 1928 года, памёр Іван Іванавіч Скварцоў-Сцепанаў — верны сын партыі Леніна—Сталіна, буйны вучоны, марксіст, таленавіты літаратар.

«Смерць вырвала з нашых радоў,— пісаў таварыш Сталін у «Правде», — стойкага і цвёрдага ленінца, члена ЦК нашай партыі, тав. Скварцова-Сцепанава. Дзесяткі год змагаўся тав. Скварцоў-Сцепанаў у нашых радах і перанёс усе нягоды жыцця прафесіянальнага рэвалюцыянера. Многія тысячы таварышаў ведаюць яго як аднаго з старэйшых і папулярнейшых літаратараў-марксістаў. Ведаюць яго і як актыўнейшага ўдзельніка кастрычніцкіх дзён. Ведаюць яго, нарэшце, і як адданейшага змагара за ленінскае адзінства партыі і за яе жалезную згуртаванасць».

Іван Іванавіч Скварцоў-Сцепанаў прайшоў доўгую і суровую школу жыццёвай барацьбы. Ён нарадзіўся ў сям'і канторшчыка. Бацька яго памёр, калі хлопчыку было 6 год. Пачалося поўнае лішэнняў жыццё. Абучаны пісьменнасці сваёй маткай, юнак Скварцоў, дзякуючы сваёй настойлівасці і выдатным здольнасцям, атрымлівае пачатковую асвету, а затым дабіваецца паступлення ў Маскоўскі настаўніцкі інстытут. У далейшым мы бачым яго выкладчыкам гарадскога вучылішча ў Маскве. Але таксама-ж, як і лёс тысяч іншых інтэлігентаў, якія жылі ва ўмовах царскага рэжыма, лёс Скварцова-Сцепанава складваецца зусім не так, як ён меркаваў. Праз некаторы час ён вымушан быў пакінуць работу, якую атрымаў з такімі труднасцямі.

Пасля высылкі ў 1895 годзе ў Тулу пад уплывам марксістаў, якія там жылі, вызначаецца пераход Скварцова-Сцепанава да марксізма. Ён уходзіць з галавой у прапагандысцкую работу. «Да восені 1896 года,—піша ён у аўтабіяграфіі, — я ўжо займаўся ў рабочых гуртках (вядома, строга законспіраваных)». Ён узмоцнена вывучае ў той час палітэканомію, закладваючы трывалы фундамент свайго сацыял-дэмакратычнага светапогляду. Пачынаючы з тульскага перыяда, ён прыступае да перакладаў твораў Маркса і марксісцкай літаратуры. З канца 1904 года Скварцоў-Сцепанаў становіцца большэвіком.

Рэвалюцыя 1905 года застае Скварцова-Сцепанава ў Маскве. У гэты час ён уваходзіць у «літаратурна-лектарскую групу» пры Маскоўскім камітэце РСДРП. У 1906 годзе Скварцоў едзе ў Стакгольм на IV з'езд партыі. У 1908 годзе ён сустракаецца з Леніным у Жэневе.

У перыяд выбараў у III Дзяржаўную думу Скварцоў-Сцепанаў вылучаецца кандыдатам ад большэвікоў.

Да лютаўскай рэвалюцыі 1917 года ён у агульнай складанасці правёў у турме і ссылцы звыш 8 год. У часе лютаўскай, а потым і Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі Іван Іванавіч — актыўны партыйны работнік, папулярны прамоўца на шматлікіх сходах і мітынгах у Маскве. У студзені 1918 года ён у якасці члена Устаноўчага схода па даручэнню большэвіцкай фракцыі гаворыць у «Учредилке» дзве прамовы.

У кастрычніцкі і паслякастрычніцкі перыяд ён — рэдактар «Известий Московского совета», затым працуе ў кааперацыі, у Дзяржвыдаце. У 1925 годзе Скварцоў-Сцепанаў назначаецца рэдактарам «Известий ЦИК СССР и ВЦИК». Адзін час (1927 г.) ён быў намеснікам рэдактара «Правды», а з 1926 года — дырэктарам Інстытута Леніна. З X па XIII з'езды партыі Скварцоў-Сцепанаў выбіраўся членам Цэнтральнай рэвізійнай камісіі. На XIV з'ездзе ён быў выбран членам ЦК ВКП(б).

У літаратурна-навуковай галіне Скварцоў вядомы як кваліфікаваны перакладчык і рэдактар рускага перакладу трох тамоў «Капітала» Маркса і раду іншых марксісцкіх работ. Ён — аўтар вялікага ліку журнальных і газетных артыкулаў. Вядомы яго работы, прысвечаныя французскай рэвалюцыі. Ён пісаў таксама па раду антырэлігійных пытанняў, прыродазнаўству і філасофіі.

Большэвіцкай непрымірымасцю, шчырасцю, адданасцю справе партыі, справе Леніна—Сталіна — вось чым прапітана ўся рэвалюцыйная дзейнасць Скварцова-Сцепанава.

Скварцоў-Сцепанаў уступіў у партыю, маючы ўжо салідны навуковы вопыт, вялікія і разнабаковыя веды. Як умела скарыстаў ён гэтыя веды, не ў прыклад многім іншым, як умела ставіў ён іх на службу пралетарыяту!

Асабліва яркім прыкладам бліскучага спалучэння навукі і практыкі з'яўляецца напісаная ім кніга «Электрификация РСФСР в связи с переходной фазой мирового хозяйства», атрымаўшая выдатную ацэнку В. І. Леніна. З якой большэвіцкай грунтоўнасцю і добрасумленнасцю складзен ім гэты папулярны, прызначаны для мас, нарыс! Нядарам Ленін у сваёй прадмове да гэтай кнігі пісаў: «Аўтару ўдалося даць надзвычай удалае ізлажэнне труднейшых і важнейшых пытанняў. Аўтар выдатна зрабіў,—падкрэслівае Ленін,—што рашыў пісаць кнігу... для працоўных, для сапраўднай масы народа, для радавых рабочых і сялян».

«Чаго нам больш усяго нехапае для сапраўднай (а не чыноўніцка-бяздзельнай) работы па народнай асвеце,—піша там-жа Ленін, — гэта іменна вось такіх «дапаможнікаў для школ» (для ўсіх абавязкова ўсіх школ наогул), як гэты» *).

Гэта заўвага Леніна гучыць вельмі своечасова і ў нашы дні.

Пад знакам большэвіцкай непрымірымасці праходзіць барацьба Скварцова-Сцепанава за індустрыялізацыю СССР, за калектывізацыю сельскай гаспадаркі. Ён — рашучы і стойкі баец з усімі спробамі апазіцыянераў затармазіць наша развіццё, уставіць палкі ў калёсы нашаму пераможнаму руху к канчатковаму таржаству комунізма.

З вялікай настойлівасцю і катэгарычнасцю вядзе ён барацьбу з прэзрэнным трацкізмам, Іудай-Троцкім, які прабаваў пад фальшывай маскай утаіць сваё сапраўднае аблічча шпіёна і агента імперыялізма.

У большэвіка Скварцова слова ніколі не разыходзілася са справай. Гэта асабліва ярка ён прадэманстраваў у перыяд XIV з'езда партыі.

Пасланы пасля XIV з'езда ў Ленінград кіраваць «Ленинградской правдой», Скварцоў-Сцепанаў у радзе перадавых артыкулаў газеты выкрывае сэнс гнусных, здрадніцкіх паводзін зіноўеўскай вярхушкі ў ленінградскай арганізацыі.

Жыццё выпрабаванага большэвіка, вернага сталінца Скварцова-Сцепанава заўсёды будзе прыкладам для нашага пакалення.

М. САВЕЛЬЕЎ.

*) В. І. Ленін, т. XXVII, стар. 195.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПА-СТАЛІНСКУ РАСЦІЦЬ І ВЫХОЎВАЦЬ БОЛЬШЭВІЦКІЯ КАДРЫ

АВАЛОДВАЮ МАЙСТЭРСТВАМ ПАРТЫЙНАЙ РАБОТЫ

Справаздачна-выбарчы сход партыйнай арганізацыі бабруйскай сплаўканторы, выбраўшы новы састаў парткома, даў разгорнуты наказ. У сваім рашэнні камуністы адзначылі слабы рост партыі, адсутнасць палітыка-выхаваўчай работы сярод рабочых і інш. Указанні партыйнага схода ляглі ў аснову маёй работы як уноў выбранага сакратара партыйнага камітэта.

Сваю работу я пачаў з таго, што перш за ўсё ўзяўся за выяўленне актыва. Лепшых стаханаўцаў, правераных на рабоце, мы пачалі прыцягваць да рад большэвіцкай партыі. У 1938 годзе наша партыйная арганізацыя вырасла на 7 кандыдатаў. У групу спачуваючых прынята 5 чалавек. У ліку прынятых у кандыдаты партыі — ініцыятар стаханаўскага руху тав. Воўк, стаханавец тав. Дубовік, комсамолец тав. Чайка і інш.

Партыйны сход з'яўляецца сапраўднай школай большэвіцкага выхавання камуністаў. Вось чаму да сходаў мы старанна рыхтуемся. У нашай партыйнай арганізацыі кожны камуніст за 3—5 дзён ведае парадак дня. У падрыхтоўцы сходу мы ўцягваем камуністаў. Вось, напрыклад, на адным са сходаў слухалі справаздачу старшыні мясцкома. Да схода рыхтаваўся не толькі дакладчык, але і ўсе члены парткома, якім мы даручылі падрабязна азнаёміцца з пастаноўкай прафсаюзнай работы. Такім чынам сход прайшоў ажыўлена.

Усе камуністы, а таксама і спачуваючыя вучацца ў гуртках партыйнай асветы. Для спачуваючых арганізаваны спецыяльны гурток. Яны вывучаюць статут і праграму ВКП(б). Зараз мы старанна рыхтуемся да глыбокага вывучэння гісторыі партыі. На партыйных сходах былі абмеркаваны перадавыя артыкулы «Праўды» за 9 і 17 верасня. На пасяджэнні парткома выслухалі 4 прапагандыстаў, якія будуць кіраваць гурткамі. Для беспартыйных рабочых і служачых арганізаваны палітшколы.

Трэба адзначыць, што нам, маладым партыйным работнікам, з боку райкома партыі вельмі мала аказваецца дапамогі. Мне даводзілася некалькі разоў заходзіць у райком, каб дапамаглі скласці план. Ніхто з райкома [illegible] у партарганізацыі не бываў.

А. М. САНЬКЕВІЧ,
сакратар парткома сплаўканторы.

ЯК Я ДАПАМАГАЮ ПЯРВІЧНЫМ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯМ

На партыйнай рабоце я ўпершыню. Мяне выбралі інструктарам райкома партыі сельскай зоны. Абслугоўваю чатыры сельсаветы. Калі я прышоў на работу, то сустрэўся з вялікай запушчанасцю партыйнай гаспадаркі ў пярвічных партарганізацыях. Адразу-ж пабываў у кожнай партыйнай арганізацыі. На месцы, разам з парторгам, пераглядзеў усё да дробязей. Вось, напрыклад, у Кавалёўскай партарганізацыі не было афармлення пратаколаў, неправільна вёўся ўлік камуністаў і афармляліся дакументы на прыём у партыю і групу спачуваючых. Пратаколы, напрыклад, там пісаліся на асобных лістках паперы. Зараз усе гэтыя недахопы выпраўлены. Пратаколы пішуцца ў спецыяльна заведзенай кнізе. Не лепшая карціна была і ў астатніх партарганізацыях. Зараз партыйная гаспадарка наладжана добра.

Вялікае значэнне ў рабоце партыйнай арганізацыі мае добра складзены план. У сябе ў зоне я разам з парторгам складаю план. Для таго, каб мне быць на кожным партыйным сходзе пры складанні плана, прадугледжваю, каб сходы праходзілі не ў адзін дзень. Гэта дае мне магчымасць прысутнічаць на ўсіх сходах партыйных арганізацый.

Яшчэ не так даўно дрэнна абстаяла справа з ростам партыі. Гэтае пытанне мы абгаварылі на сходах партыйных арганізацый. [illegible] стаў выяўляць калгасны актыў, знаёміцца з ім бліжэй, і трэба сказаць, дасягнулі пэўнага зруху. У 1938 годзе прынята ў кандыдаты партыі 19 чалавек, прычым усе яны — калгасныя актывісты. У Кавалёўскім сельсавеце прынята ў кандыдаты партыі 9 чалавек і [illegible]. Ёсць рост таксама і ў Варатынскай партарганізацыі.

[illegible]

Е. М. КІТАЙЧЫК,
інструктар Бабруйскага райкома партыі.

ПАТРЭБНА КАНКРЭТНАЯ ДАПАМОГА

Работнікі бабруйскай раённай пракуратуры ў сваёй большасці — гэта нядаўна вылучаныя людзі. Два месяцы я працую памочнікам раённага пракурора. Мяне вучылі на спецыяльных 3-месячных курсах. Гэта, па сутнасці і ўся мая падрыхтоўка як работніка юстыцыі.

Працуючы ў пракуратуры, мне прыходзіцца прымаць людзей, выслухоўваць і рэагаваць на скаргі, а таксама выступаць у судзе. У мяне няма дастатковай практыкі і вопыту. Мне неабходна аказваць канкрэтную дапамогу, але, на вялікі жаль, яна адсутнічае.

Досыць складаная справа — пісаць пастановы, пратэсты, заключэнні. Тут неабходна правільна абгрунтаваць законамі, артыкуламі. І калі часамі ў мяне няўдала атрымліваецца, то гэта выклікае ў райпракурора тав. Якубовіча абурэнне. А расказаць і паказаць як трэба зрабіць ён чамусьці не лічыць патрэбным.

Я — малады работнік. Адчуваю, што магу апраўдаць аказанае давер'е. Трэба толькі дапамагчы мне авалодаць гэтай досыць складанай справай.

А. Г. КАМІНСКАЯ,
пам. пракурора раёна.

Рэдакцыя газеты «Звязда» разам з Бабруйскім райкомам партыі правяла нараду вылучаных таварышаў на розных участках работы. Партыйныя і непартыйныя большэвікі расказалі аб тым, як авалодваюць большэвіцкім стылем кіраўніцтва, як выконваюць адказныя даручэнні партыі.

Усе выступаўшыя падкрэслівалі зусім недастатковую дапамогу райкома партыі новым кадрам. Райком не склікаў нарад для абмену вопытам, не вучыў маладых работнікаў майстэрству кіраўніцтва.

Партыйным кіраўнікам патрэбна зразумець, што вылучэнне, нават самае смелае і шырокае, будзе фармальным, калі новыя кадры астануцца без канкрэтнай дапамогі.

Чуткая, па-сталінску клапатлівая ўвага да работнікаў, сваечасовая дапамога, большэвіцкая крытыка недахопаў — вось умовы росту новых кадраў.

Ніжэй друкуем асобныя выступленні ўдзельнікаў нарады.

КОМСАМОЛЬЦЫ ЎЗНАЧАЛЬВАЮЦЬ АДКАЗНЫЯ ЎЧАСТКІ

Да майго вылучэння кіраўніком бабруйскай канторы комунбанка я працаваў [illegible]. Прышоўшы на новую работу, я перш за ўсё заняўся састаўам служачых. Добра вывучыўшы людзей, некаторых адданых комсамольцаў вылучыў на адказныя ўчасткі: кантралёрам, старшым кантралёрам-бухгалтарам і інш. Праводзячы перабудову работы апарата, я ўзяўся арганізаваць комсамольскую групу. Мяне выбралі комсоргам. Зараз наша комсамольская арганізацыя налічвае 12 чалавек.

Перада мною, як перад кіраўніком банка, стаяла вялікая задача па карэннай перабудове ўсёй сістэмы работы ў сувязі з новымі правіламі фінансавання капітальнага будаўніцтва. На гэтым участку было шмат і нават злачынстваў. Годамі [illegible] будоўлі, рабіліся вялікія перарасходы капітальных укладанняў і фондаў заработнай платы.

Я займаюся з інжынерамі і [illegible]. Разам з інжынерам [illegible] у пытаннях фінансавання будаўніцтва.

Шырока разгарнулі сярод работнікаў апарата банка соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва. Усе работнікі заключылі індывідуальныя дагаворы. У выніку спаборніцтва выявілі трох выдатнікаў і двух ударнікаў. Перадавікоў прэміравалі. Наш калектыў спаборнічае з магілёўскай канторай комунальнага банка.

Узначальваючы гэты адказны ўчастак, я вельмі часта сустракаюся з трудностямі. Хочацца атрымаць параду, як лепш арганізаваць працу, але, на вялікі жаль, райком партыі з новымі кадрамі працуе слаба.

Л. Я. РОХКІНД,
комсамолец, кіраўнік комунальнага банка.

Прапагандысты менскага чыгуначнага вузла (справа налева): М. С. Мельнікава — інжынер вагоннага дэпо, І. І. Матусевіч — дыспетчар і А. В. Сівачоў — прапагандыст палітаддзела рыхтуюцца да заняткаў па Кароткаму курсу гісторыі ВКП(б) у партыйным кабінеце Дома партактыва.
Фото С. Грына.

КІРАЎНІЦТВУ ВУЧУСЯ Ў МАС

Сваю працу ў якасці намесніка дырэктара швейнай фабрыкі імя Дзержынскага я пачала з таго, што выконвала асобныя даручэнні дырэктара тав. Шапіра. На гэту работу мяне вылучылі 8 месяцаў таму назад. Да гэтага я на працягу 8 год была работніцай. Хоць да вылучэння шмат удзельнічала ў партыйным і грамадскім жыцці фабрыкі, але вопыту гаспадарчай работы ў мяне не было. Многа для мяне было новым. Зараз я значна вырасла. У даны момант замяшчаю дырэктара, які пайшоў у водпуск.

Як я размяркоўваю свой працоўны дзень? Прышоўшы на работу раніцой, у 8 гадзін, накіроўваюся ў склады, цікаўлюся як справа з сыравінай, наведваю транспарт і пасля абавязкова іду ў цэхі. У цэхах гутару з брыгадзірамі і рабочымі. З гэтых гутарак даведваюся аб недахопах работы цэхаў, аб недахопах свайго кіраўніцтва. Гэта мне дапамагае ў рабоце. Кіраўніцтву вучуся ў мас. Пару гадзін праводжу ў сваім кабінеце: прымаю наведвальнікаў. Большую частку свайго рабочага дня праводжу непасрэдна на вытворчасці.

У нас на фабрыцы на ўсіх камандных пастах знаходзяцца галоўным чынам новыя кадры. За апошні год вылучана на кіруючую работу з ліку [illegible] 734 стаханаўцы. [illegible] 77 чалавек. Толькі за час маёй работы намеснікам дырэктара мы вылучылі 22 чалавекі. Гэтых таварышаў перыядычна збіраем, гутарым з імі.

Рабочы калектыў уключыўся ў перадкастрычніцкае спаборніцтва. На фабрыцы шырока стаханаўскі рух. Калектыў спаборнічае з гомельскай швейнай фабрыкай «Прафінтэрн». Лепшыя стаханаўцы перадаюць свой вопыт адсталым. Стаханаўцы тт. Карнаух і Егорава вучаць маладых рабочых. Шырока развіваецца і індывідуальнае спаборніцтва. Усяго заключана 330 індывідуальных дагавораў.

Працуючы намеснікам дырэктара, я аддаю многа ўвагі і асабістаму росту. Наведваю рэгулярна партыйную школу, павышаю свой агульнаадукацыйны ўзровень.

Н. І. КАРТАШОВА,
намеснік дырэктара швейнай фабрыкі імя Дзержынскага.

ПЕРАДАВАЦЬ СТАХАНАЎСКІ ВОПЫТ

10 месяцаў я ўзначальваю на бабруйскім лесакамбінаце цэх № 2. Аб'ект работы вялікі. У цэху 450 рабочых. Да вылучэння мяне я з 1926 года працаваў рамшчыкам на камбінаце, быў лепшым стаханаўцам на вытворчасці.

Як-жа я працую, як узначальваю стаханаўскі рух? Па-першае, цэх штомесячна перавыконвае свой план. У цэху 180 стаханаўцаў і 75 ударнікаў. Усе рабочыя спаборнічаюць, заключана 160 індывідуальных дагавароў. Ёсць дагаворы і паміж зменамі.

Выконваюць узятыя абавязацельствы стаханаўцы тт. Соскін, Доўгі, работніца тав. Бобікава, — даюць 150—160 проц. нормы. Добра працуе і група тав. Стосева, якая спаборнічае з групай тав. Дразлова. Ход соцыялістычнага спаборніцтва рэгулярна правяраю і вынікі дакладваю на сходзе рабочых.

Працуючы начальнікам цэха, практыкую перадачу вопыту рамшчыка іншым рабочым. Для гэтага збіраю нарады вядучых прафесій—рамшчыкаў, памочнікаў, расказваю ім як трэба працаваць. А калі часам бачу, што ў таго ці іншага работа не ладзіцца, то станаўлюся ля станка і паказваю, дапамагаю.

Вялікую ўвагу аддаю разгортванню палітыка-выхаваўчай работы сярод рабочых. Я з'яўляюся агітатарам і сістэматычна праводжу ў час абедзенага перапынку палітінфармацыі па розных пытаннях унутранага і міжнароднага становішча.

Многа працую над сабой, авалодваю большэвізмам, рыхтуюся да паступлення ў прамысловую акадэмію. За два годы набыў веды ў аб'ёме 8—9 класаў сярэдняй школы, 40—50 гадзін у месяц аддаю на агульнаадукацыйную падрыхтоўку. Чытаю творы Леніна — Сталіна, знаёмлюся зараз з Кароткім курсам гісторыі ВКП(б).

Так растуць і працуюць нашы кадры, якія выхаваны вялікай партыяй Леніна—Сталіна.

Ф. Т. СТРОМСКІ,
начальнік лесацэха № 2 Бабруйскага лесакамбіната.

ДАБІЛІСЯ ПЕРШЫХ ПОСПЕХАЎ

Мне, беспартыйнаму, аказана вялікае давер'е: я вылучан на адказны ўчастак работы — начальнікам ТЭЦ завода № 4. Да гэтага я працаваў электраманцёрам. Перада мной стаяла вялікая задача — выцягнуць з прарыву адзін з важнейшых цэхаў завода. З дапамогай партыйнай арганізацыі пачаў працаваць. І трэба сказаць, што вынікі даволі хутка сталі відавочны. Прайшло два з палавінай месяцы, калектыў рабочых ТЭЦ за ўзорную работу і добрыя вытворчыя паказальнікі дабіўся атрымання пераходнага чырвонага сцяга.

Як мы дабіліся параўнаўча за невялікі тэрмін рашучага пералому ў рабоце ТЭЦ'а? Перш за ўсё я ўзяўся за вывучэнне ўсіх прычын, якія тармозяць нармальную работу і ліквідацыю вынікаў шкодніцтва. Ва ўсіх пяці зменах праводзіў нарады рабочых. Апрача таго, разам з цеплатэхнікам праверыў усю цеплавую гаспадарку—катлы, топкі і выявіў шмат агіднасцей. Мы приступілі да некаторай перабудовы і хутка дабіліся вялікай эканоміі паліва. Зусім па-іншаму пачалі працаваць брыгады, павялічылася прадукцыйнасць працы, пачаў шырыцца і стаханаўскі рух. Змена, дзе працуе старшы качагар тав. Сяргейчык, зольшчык Лазараў і вадагляд Лістунова, спальваюць мінімальную колькасць паліва яны трымаюць перадавое месца. Добрыя ўзоры работы паказвае нядаўна створаная комсамольская брыгада, дзе начальнікам змены комсамолец тав. Таміла. Уся комсамольская брыгада з'яўляецца стаханаўскай.

Трэба сказаць, што на ТЭЦ усе начальнікі змен—вылучэнцы. Яны не так даўно яшчэ працавалі старшымі качагарамі. У гэтых таварышаў нехапае тэхнічных ведаў, але яны маюць вялікае імкненне да вучобы. Для іх арганізаваны спецыяльныя заняткі. Асабіста я, працуючы начальнікам ТЭЦ, прымаю актыўны ўдзел і ў грамадска-палітычнай рабоце. Партыйная арганізацыя мяне вылучыла агітатарам, і я праводжу з рабочымі гутаркі на розныя палітычныя тэмы.

В. Ф. АНТАНЕВІЧ,
начальнік ТЭЦ завода № 4.

Л. П. ЛІБМАН

Сакратар Бабруйскага райкома партыі.

НОВЫЯ КАДРЫ АПРАЎДВАЮЦЬ ВЫСОКАЕ ДАВЕР'Е НАШАЙ ПАРТЫІ

Прэзрэнныя ворагі народа—трацкісцка-бухарынскія нацыянал-фашысцкія бандыты, якія арудавалі доўгі час у Бабруйскай партарганізацыі, годамі расстаўлялі на кіруючыя пасты свае варожыя кадры. Яны насаджалі на ўсе важнейшыя ўчасткі партыйнай і гаспадарчай работы дыверсантаў і шпіёнаў замежных разведак. Прадажныя агенты фашызма ўсяляк агараджвалі доступ да кіруючых пастоў чэсным сынам радзімы, адданым партыі Леніна—Сталіна, з асяроддзя рабочых, калгаснікаў і лепшай часткі савецкай інтэлігенцыі.

Наша партыя і слаўныя наркамунутдзельцы на чале з Н. І. Ежовым разграмілі асноўныя варожыя асіныя гнёзды. Праводзячы вялікую ачышчальную работу па выкрыццю ворагаў народа і варожага ахвосця, партыя паставіла задачу смялей вылучаць на кіруючую работу адданых справе комунізма людзей.

Бабруйская партарганізацыя, вылучаючы новых людзей, кіруецца ўказаннямі Леніна і Сталіна аб смелым вылучэнні новых кадраў на кіруючую работу.

Праводзячы вялікую ачышчальную работу па выкрыццю ворагаў народа, агентаў фашысцкіх разведак, партыйная арганізацыя вылучыла на партыйную, гаспадарчую і савецкую работу больш 300 чалавек. На фабрыках, заводах, установах і калгасах гэтыя людзі паказваюць узоры большэвіцкай работы і сваю адданасць партыі Леніна — Сталіна. Многія з вылучэнцаў паспелі зарэкамендаваць сябе як таленавітыя і здольныя арганізатары, а некаторых з іх выбралі ў вярхоўныя органы нашай улады,—яны сталі дзяржаўнымі дзеячамі.

Маладыя большэвіцкія кадры партыйных і непартыйных большэвікоў з любоўю ўзяліся за даручаную ім работу і стараюцца апраўдаць аказанае ім вялікае давер'е. Вось, напрыклад, былы рамшчык лесакамбіната, ініцыятар стаханаўскага руху ў прамысловасці лесапілення тав. Гладышаў Ефрэм Іванавіч зараз працуе старшынёй Бабруйскага гарадского савета. Да гэтай работы ён прышоў непасрэдна ад станка. Працуючы старшынёй горсовета, ён праводзіць вялікую работу па ўпарадкаванню горада, наладжванню работы прамысловасці і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. Тав. Гладышаў карыстаецца ўпаўне заслужаным аўтарытэтам у насельніцтва, яму працоўныя аказалі вялікае давер'е, выбраўшы яго дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР.

8 год працавала радавой работніцай на швейнай фабрыцы імя Дзержынскага тав. Карташова. На фабрыку яна прышла зусім непісьменнай. Тут яна ў рабочым калектыве расла, выхоўвалася і актыўна ўдзельнічала ў грамадскім жыцці. Не так даўно яе вылучылі намеснікам дырэктара гэтай фабрыкі. Участак работы вялікі—на фабрыцы 1500 рабочых. З даручанай работай яна спраўляецца. Зараз тав. Карташова замяняе пайшоўшага ў водпуск дырэктара і самастойна кіруе прадпрыемствам. На гэтай фабрыцы за апошні год вылучана 77 чалавек на адказныя ўчасткі работы.

Бабруйскі лесакамбінат мае саюзнае значэнне. У мінулым ён з'яўляўся адным з аб'ектаў, куды пранікалі шпіёны і дыверсанты для таго, каб весці там сваю падрыўную дзейнасць. У выніку шкодніцкай работы на камбінаце сістэматычна не выконваўся план, арганізоўваліся дыверсіі і аварыі. Пасля разгрому варожых гнёздаў там пачалі смела вылучаць рабочых і інжынераў на кіруючыя пасады. Літаральна ўсе кіруючыя пасты абноўлены. Да кіраўніцтва прышлі з нізоў стаханаўцы, ударнікі і савецкія інтэлігенты. Годамі на камбінаце існавала традыцыя, што дырэктара абавязкова павінны прыслаць з цэнтра. Гэту традыцыю мы зламалі. На работу дырэктара камбіната быў вылучан начальнік цэха тав. Кузняцоў, а тэхнічным дырэктарам інжынер, начальнік цэха тав. Саўчук. Пасля абнаўлення кіраўніцтва прадпрыемства, пачынаючы з мая гэтага года, сістэматычна перавыконвае вытворчы план.

Трэба сказаць, што мы яшчэ сустракаемся з фактамі недаацэнкі ролі камандзіраў сярэдняга звяна на вытворчасці—начальніка цэха, начальніка змены, майстра, брыгадзіра, а гэтыя-ж людзі ў многім рашаюць поспех выканання вытворчага плана. Вось чаму партарганізацыі павінны з усёй сур'ёзнасцю падыходзіць да вылучэння таварышаў на гэту работу. Практыка паказала, што вылучаныя на сярэднія ўчасткі вытворчасці з ліку партыйных і непартыйных большэвікоў паказваюць узоры работы. Вось, напрыклад, стаханавец-рамшчык тав. Стромскі быў вылучан начальнікам лесацэха № 2. Яго цэх увесь час перавыконвае промфінплан. Растуць рады стаханаўцаў. Ён усямерна вучыць і перадае вопыт усім рабочым цэха. Правільна спалучаючы палітыка-выхаваўчую работу з гаспадарчай, тав. Стромскі рэгулярна сам праводзіць палітінфармацыі сярод рабочых.

Брыгадзір цэха фабрыкі «Чырвоны харчавік», дэпутат Вярхоўнага Савета БССР тав. Ліберман са сваёй брыгадай ідзе ў перадавых радах на фабрыцы. Уся брыгада з'яўляецца стаханаўскай. Такіх прыкладаў можна было-б прывесці дзесяткі.

Шмат прышло новых людзей на партыйную работу і асабліва за час выбараў кіруючых партыйных органаў. У Бабруйскай партарганізацыі ўпершыню на партыйную работу прышоў 71 чалавек. Яны працуюць сакратарамі парткомаў, парторгамі і іх намеснікамі. Поўнасцю абноўлен і апарат райкома партыі, пачынаючы ад сакратароў і канчаючы інструктарамі. Вось, напрыклад, інструктарам па сельскай зоне працуе тав. Кітайчык. Ён упершыню на партыйнай рабоце. За невялікі перыяд часу здолеў дабіцца добрых паказальнікаў па росту партыі. У адной толькі партарганізацыі Кавалёўскага сельсовета прынята ў кандыдаты партыі 9 чалавек. Рост партыі ідзе галоўным чынам за лік актывістаў выбарчай кампаніі. Добра працуюць і новыя сакратары парткомаў — тав. Мазін (мэблевая фабрыка імя Халтурына), Сінькевіч (сплаўкантора) і інш. Яны паспяхова авалодваюць майстэрствам партыйнай работы.

Да кіраўніцтва прышлі маладыя кадры. Многія з іх не маюць вопыту кіруючай работы і, натуральна, маюць патрэбу ў дапамозе. Іх трэба вучыць, ім трэба дапамагаць. Аднак трэба сказаць, што як райком партыі, так і пасобныя партарганізацыі на месцах яшчэ вельмі мала займаюцца новымі кадрамі. Вылучаць таварыша—і на гэтым справа канчаецца. Райком не збіраў таварышаў для абмену вопытам іх работы, мала цікавіўся, як яны працуюць. Гэта з'яўляецца буйным недахопам. У практыцы нашай работы мы праводзілі толькі індывідуальныя гутаркі і то з асобнымі таварышамі. Не працавалі з вылучэнцамі і на прадпрыемствах. Праўда, некалькі лепш з партыйнымі работнікамі. Для іх арганізавана вучоба, яны наведваюць гурткі пры доме партактыва.

Праведзеная газетай «Звязда» нарада сумесна з райкомам партыі вельмі відавочна паказала тое, што з нашымі вылучэнцамі не вядзецца пастаянная работа, ім не аказваецца дапамога. Райком партыі зараз распрацоўвае мерапрыемствы па рабоце з новымі кадрамі. Гэта пытанне спецыяльна ставіцца на бюро райкома, на якім будуць заслуханы справаздачы асобных сакратароў парткома. У бліжэйшым будучым склікаем спецыяльны сход вылучэнцаў горада.

Можна сказаць з упэўненасцю, што новыя вылучаныя кадры сябе поўнасцю апраўдалі. Наша задача — гэтым кадрам штодзённа дапамагаць і ўсямерна садзейнічаць іх далейшаму росту.

РЫХТАВАЦЦА ДА ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫІ ВКП(б)

РАГАЧОЎ. (Кар. «Звязды»). Добра падрыхтаваць комуністаў да глыбокага вывучэння гісторыі ВКП(б) — такую задачу паставіў перад сабой Рагачоўскі райком партыі, калі «Праўда» пачала друкаваць новы сталінскі падручнік па гісторыі большэвізма.

Кожны комуніст індывідуальна знаёміцца з гісторыяй партыі. 1 кастрычніка былі скліканы ў раённы цэнтр усе комуністы, дзе яны праслухалі лекцыю аб першым раздзеле гісторыі ВКП(б).

Да арганізацыі школ райком падышоў сур'ёзна і ўдумліва. Пры Доме партасветы арганізоўваецца школа па вывучэнню гісторыі партыі, у якой заняткі будуць праходзіць тры разы ў месяц з адрывам ад вытворчасці. У школе ствараюцца 4 групы, паводле ўзроўню ведаў. Пры Доме партасветы будуць вывучаць гісторыю партыі прапагандысты і партыйны актыў.

Арганізоўваюцца тры школы па вывучэнню гісторыі на прадпрыемствах, 12 школ пры сельскіх партарганізацыях будуць займацца па палітграмаце. Тут будуць займацца менш падрыхтаваныя таварышы — кандыдаты партыі, спачуваючыя і беспартыйны актыў.

Распачата падрыхтоўка прапагандысцкіх кадраў. 4 кастрычніка пачаў працаваць двухтыднёвы семінар прапагандыстаў, дзе займаецца 11 таварышаў. Прапагандысты знаёмяцца з Кароткім курсам гісторыі ВКП(б).

РАЗМНАЖЭННЕ НОВЫХ САРТОЎ ЛУБІНУ

Ворагі народа, арудаваўшыя ў свой час у Наркамземе і Наркасаўгасе БССР, [illegible]

[illegible]

Н. КЛЯШЧЭВІЧ.

У гомельскім паравозарамонтным дэпо комплексная брыгада тав. Лук'янава К. П. [illegible] На ЗДЫМКУ: [illegible] Фото Шапіча (ОФ).

ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ПРАДПРЫЕМСТВАЎ БССР

НОВЫ ВЫТВОРЧЫ ЎЗДЫМ

Перадкастрычніцкае спаборніцтва [illegible]

[illegible]

Б. НІСНЕВІЧ.

560 ПРОЦАНТАЎ НОРМЫ

На мінскім вагонарамонтным заводзе імя Мяснікова [illegible] паказваюць многія рабочыя кавальскага цэха завода.

Прафорг цэха стаханавец-каваль тав. Гольдберг сістэматычна выконвае па дзве нормы. За 5 дзён кастрычніка ён выканаў норму на 243 проц. Стаханавец-рэсоршчык тав. Мішын выканаў норму за 5 дзён кастрычніка на 280 проц. Зараз тав. Мішын падаў у партком завода заяву, у якой просіць прыняць яго ў групу спачуваючых.

Выдатных поспехаў у перадкастрычніцкім спаборніцтве дабілася комсамолка-прэсаўшчыца тав. Мухаморава. Яна сістэматычна выконвае норму на 250—300 проц., а 5 кастрычніка, працуючы на штампоўцы слясарных шайб, тав. Мухаморава выканала норму на 560 проц., устанавіўшы новы рэкорд на гэтым працэсе.

За выдатную стаханаўскую работу тт. Гольдберг, Мішын і Мухаморава занесены на цэхавую дошку гонару.

А. ПЯТРОЎ.

ПОСПЕХІ КОМСАМОЛЬЦАЎ-ЧЫГУНАЧНІКАЎ

ЖЛОБІН. [illegible] паравоза станцыі Жлобін комсамолец Міхаіл Бувін. Тав. Бувін трымае першынства на чыгуначным вузле. 30 верасня ён прывёў са станцыі Калінкавічы ў Жлобін састаў у 2,7 раза цяжэй чым гэта вызначана па норме. 1 кастрычніка тав. Бувін прывёў поезд з вагою на 400 тон больш устаноўленай нормы, маючы нагону 40 мінут.

Па-стаханаўску водзіць паязды напарнік тав. Бувіна — машыніст тав. Брэдзіхін. Ведучы поезд са станцыі Калінкавічы з вагою на 200 тон больш чым па норме, ён прыбыў на ст. Жлобін з нагонам у 1 гадзіну 05 мінут.

Бліскучымі поспехамі адзначаюць набліжаючаеся вялікае свята ХХ-годдзе ленінска-сталінскага комсамола комсамольцы вагонарамонтнага пункта. Электразваршчык тав. Грабоўскі дзённую норму сістэматычна выконвае на 500—600 проц. Слесар тав. Гаўрылаў за змену дае па дзве-тры нормы.

Р. СЯРГЕЕНКА.

СТАРШЫНЯ КАЛГАСА ПАРУШАЕ СТАТУТ СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ

Старшыня калгаса «Пролетарскі барэц», Барысаўскага раёна, Захар Шалак без згоды агульнага схода прадаў на рынку калгаснае сена на суму 900 руб., прычым у касу запрыходваў толькі 300 рублёў. Калі калгаснікі патрабавалі ад Шалака адчытацца за астатнюю суму грошай, то ён на агульным сходзе калгаснікаў цынічна заявіў:

— Некалькі дзён мы жылі ў Барысаве. Ну, дык харчаваліся ў рэстаране. Выходзіла па 25—30 руб. у дзень. Потым да мяне прыехаў ветэрынар, і мы з ім распілі два літры гарэлкі.

За прададзеныя дзяржаве звыш плана 4 цэнтнеры мяса калгас мог атрымаць патрэбныя на будаўніцтва цвікі і іншыя будматэрыялы, але Шалак закупіў сабе веламашыну. Парушаючы статут сельгасарцелі, Шалак распараджаецца калгаснымі сродкамі, як сваімі ўласнымі.

В. КРЫШТАЛЬ.

НАСУСТРАЧ СВЯТУ

У гонар надыходзячага свята—ХХІ гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, калгас «Вольная праца», Станькаўскага сельсовета, Мінскага раёна, своечасова і поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па ўсіх відах паставак і грашовых плацяжах.

Зараз калгаснікі атрымліваюць авансам хлеб і іншыя прадукты на свае працадні. На калгасны працадзень у гэтым годзе выпадае: 3 кілограмы збожжа, 7 кілограмаў бульбы, 4 кілограмы фуража і каля рубля грошай.

А. КЕРНАШЫЦКІ.

ЭПІЗОДЫ ГЕРАІЧНЫХ БАЁЎ ЛЯ ВОЗЕРА ХАСАН

АТАКА ТАНКАЎ

(Расказ старшага лейтэнанта Міхаіла Сірчэнка)

Калі мы даведаліся аб наглай японскай правакацыі, кожны з нас быў абураны да глыбіні душы. Усе да аднаго імкнуліся хутчэй трапіць да месца падзей і правучыць зарваўшыхся бандытаў, як лезці на чужую зямлю.

4 жніўня, вечарам, мяне выклікаў камандзір.

— Таварыш Сірчэнка, вазьміце людзей і ідзіце ў разведку. Трэба праверыць ці могуць прайсці танкі.

Не марудзячы, я тут-жа ўзяў з сабой таварышаў Малахава, малодшага камандзіра механіка-вадзіцеля, лейтэнанта Байко, механіка-вадзіцеля Олейнікава, Баравога, Хасаншына і іншых. Рушылі ў разведку.

Трэба было прайсці пехатою некалькі дзесяткаў кілометраў. Разведку праводзілі пад ураганны агонь артылерыі і кулямётаў праціўніка. Дзесяткі метраў прышлося прабірацца паўзком, на жываце рабіць перабежкі, акопвацца. Аднак нішто спыніць нас не магло. У часе разведкі мы выявілі да 40 японскіх кулямётных точак, тры батарэі. Усё гэта я нанёс на карту і па звароце далажыў камандзіру.

У гэты-ж дзень мне, як камандзіру танкавага падраздзялення, даручылі пайсці граміць ворага. З велізарным энтузіязмам танкісты ўзяліся за выкананне пастаўленай перад намі баявой задачы.

Мы быстра рушылі наперад: я быў на першым танку. Раптам з-за ракі заўважылі дзве вялікія групы японцаў, якія рабілі перабежкі. Быстра застрачыў наш кулямёт, а танк я рушыў насустрач групам і прама ўрэзаўся ў іх. Тут без адзінага стрэлу я раздушыў сваім танкам да 50 чалавек самураяў. Гусеніцы з зялёных ператварыліся ў густачырвоныя. Самурайскія астаткі віселі ўсюды на танку. Гэта быў першы ўрок японскай ваеншчыне, як лезці туды, куды яе не просяць.

Рушылі далей, насустрач праціўніку. У гэты час па танках пачалі біць варожыя гарматы.

— Трэба знішчыць, — сказаў я сваім таварышам.

Некалькі трапных стрэлаў—і чатыры процітанкавыя 75-міліметравыя гарматы японцаў былі ўзарваны. Аднак адна гармата прадаўжала страляць замаскіраваная недзе сярод скал. Вось адзін з снарадаў слізнуў па броні танка. Броня наша моцная, вытрымала, але другі снарад ударыў у гусеніцу. Мы вымушаны былі спыніцца. У гэты-ж час механік-вадзіцель Малахаў заўважыў, адкуль вядзецца агонь.

— Злева, сярод цясніны, — далажыў мне Малахаў. Два стрэлы, накіраваныя туды, і пятая процітанкавая гармата праціўніка была знішчана.

У гэтым баі нашы танкісты праявілі ўзоры мужнасці і адвагі. Моцна дасталася самураям ад нашых трапных гармат і кулямётаў. Пад прыкрыццем танкаў рушыла на ворага наша пяхота.

Асабліва ў гэтым баі і ў наступных адзначыўся камандзір узвода, лейтэнант Баравы. Яго экіпаж дзейнічаў смела, ініцыятыўна. Механік-вадзіцель Олейнікаў выводзіў танк з любога становішча. Камандзір танка Заіка збіў некалькі агнявых точак.

У баі раніла і мяне. Шаснаццаць асколкаў ад снарада трапіла мне ў твар і некалькі—у ногі. Свайго камандзіра выратавалі байцы. Пад лютым агнём старшына роты Ізвекаў вынес мяне з танка, прадаўжаючы сам біць японцаў. Ужо будучы параненым, я паспеў зрабіць некалькі стрэлаў з пісталета і напавал улажыў трох японцаў.

Тут-жа, ля танка, я сам сабе зрабіў аперацыю. Гарматнымі шчыпцамі выцягваў асколкі з ног і твару, прадаўжаючы разам разіць ворага з кулямёта.

Зараз я знаходжуся ў шпіталі. Раны ўжо зажываюць. Я гатоў зноў вярнуцца ў сваё падраздзяленне. Наглыя агрэсары атрымалі належны ўрок ад Чырвонай Арміі. І калі яны сунуцца зноў, мы іх яшчэ раз так правучым, што і попелу ад іх не астанецца.

Гэта наша слова — слова танкістаў, слова ўсёй Чырвонай Арміі і вялікага совецкага народа.

(«На защиту родины», № 18, ад 25.VIII 1938 г.).

ВЫДАТНА ВЫВУЧАЦЬ РУСКУЮ МОВУ

Вывучэнне рускай мовы ў беларускай школе мае выключнае палітычнае значэнне. Яно далучае нашых дзяцей да культуры вялікага рускага народа, дапамагае яшчэ большаму авалоданню здабыткамі культуры, накопленай чалавецтвам. Руская мова — любімейшы прадмет нашых школьнікаў. Таму не выпадкова бюро ЦК КП(б)Б вынесла спецыяльнае рашэнне аб выкладанні рускай мовы ў беларускай школе.

На жаль, гэта важнейшае рашэнне яшчэ не поўнасцю выконваецца. Знаёмства з выкладаннем рускай мовы ў нашых школах яскравейшым чынам пацвярджае такі вывад. Вядома, што варожая работа нацыянал-фашыстаў нанесла вялікую шкоду вывучэнню рускай мовы. Ворагі народа імкнуліся ўсімі сіламі і сродкамі адарваць нашу квітнеючую рэспубліку ад вялікага Саюза совецкіх соцыялістычных рэспублік, імкнуліся парушыць адзінства, дружбу народаў, якая заваявана ў сумеснай барацьбе працоўных за Вялікую Кастрычніцкую соцыялістычную рэволюцыю. Гэтага ім не ўдалося і ніколі не ўдасца зрабіць! Але вынікі іх шкодніцкай работы ліквідуюцца марудна.

Вось што паказваюць вынікі першых дзён вучобы. Першая сталінская сярэдняя школа горада Жлобіна лічыцца наогул неадрэннай па пастаноўцы ўсёй вучэбна-выхаваўчай работы. Справа-ж з вывучэннем рускай мовы пастаўлена тут дрэнна. Праведзеныя першыя пісьмовыя работы далі нездавальняючыя паказальнікі. У пятым «в» класе, напрыклад, першую работу напісалі два вучні на «пасрэдна», а астатнія—на «дрэнна» і «вельмі дрэнна». Прычым двое напісаўшых на «пасрэдна» з'яўляюцца другагоднікамі ў гэтым класе.

Не лепшыя вынікі па рускай мове ў старэйшых класах. Праведзены дыктант у 7 «а» класе даў 42,8 проц. непаспяваючых, у лепшым, 6 «б» класе — 15 проц. непаспяваючых. у 6 «а» класе каля палавіны вучняў напісалі дыктант на «дрэнна» і «вельмі дрэнна».

Прычына такой нізкай граматнасці вучняў па рускай мове ў беларускай сярэдняй школе г. Жлобіна заключаецца ў тым, што вынікі шкодніцтва на гэтым сур'ёзным участку ліквідуюцца надзвычай марудна.

Пры наведванні ўрокаў высвятляецца адна характэрная дэталь. Вось на ўроку ў 7 «а» класе вучаніца Г. піша на дошцы складаны сказ па «определении». Піша дасканала граматна як з фанетычнага, так і з сінтаксічнага боку. Але тэарэтычна ні аб адным выпадку «несогласованного определения» адказу даць не можа. Атрымліваецца часта і наадварот. Вучань С. выдатна паўтарае ўсе правілы па «определению», а пісьмовыя работы піша на «дрэнна». Існуе, такім чынам, у некаторых нашых школах яшчэ разрыў паміж тэорыяй і практыкай. Як адна, так і другая крайнасць — гэта вынік неліквідаванага шкодніцтва ў выкладанні важнейшага прадмета — рускай мовы.

На прыкладзе першай жлобінскай школы гэта з відавочнасцю пацвярджаецца. Настаўнікі самі гэта адчуваюць. Яны з поўным разуменнем сваёй адказнасці за справу выкладання рускай мовы ўступілі ў новы вучэбны год. У сваёй рабоце яны адчуваюць вялікія труднасці, але ім насустрач па-сапраўднаму ніхто не ідзе, ім ніхто не дапамагае.

Возьмем хоць-бы прыклад з падручнікамі, якімі Наркамасветы БССР, згодна рашэння бюро ЦК КП(б)Б, павінен быў забяспечыць усе школы да пачатку новага вучэбнага года. У Жлобіне падручнікаў не было да 27 верасня зусім. 27 верасня ў школах атрымалі невялікую колькасць іх. Так, напрыклад, граматыку рускай мовы, II частку, школа атрымала па 5—6 экземпляраў на клас у 30—40 вучняў. Па рускай літаратуры яшчэ горш — па 1—2 экземпляры на клас. У першай школе Жлобіна адчуваецца вострая недахоп першай часткі марфалогіі (на сем класаў 40 падручнікаў), сінтаксаў (13 штук на 180 вучняў), хрэстаматый па літаратуры для V, VII і іншых класаў зусім няма.

Часта можна быць сведкай недапушчальнай траты дарагога вучэбнага часу, калі асобныя правілы ці творы пісьменнікаў вучні вымушаны перапісваць з дошкі ці адзін у аднаго са сшыткаў. Зусім адсутнічаюць крытычныя матэрыялы і асабліва ленінскія выказванні аб літаратуры, асобных пісьменніках; адсутнічаюць нават неабходныя творы Пушкіна, Дабралюбава, Чэрнышэўскага і інш. Няўжо гэта так цяжка выдаць у дастатковай колькасці для нашай школы неабходную літаратуру?

Апрача падручнікаў ёсць іншыя, не менш адчувальныя перашкоды ў пастаноўцы справы выкладання і вывучэння рускай мовы. Настаўнікі рускай мовы першай жлобінскай школы прама заяўляюць, што праграмы, зацверджаныя Наркамасветы па рускай мове і літаратуры, не адпавядаюць патрабаванням выкладання. Так, напрыклад, гадзін па літаратуры недастаткова, для развіцця разгаворнай мовы гадзін зусім няма, праграмы не прадугледжваюць часу для паўтарэння, існуе разрыў паміж выкладаннем марфалогіі і сінтакса, атрымліваецца лоскутнасць. У 5 класе, дзе найбольшая непаспяховасць, праграмы занадта вялікія.

Нельга не згадзіцца з гэтымі заўвагамі настаўнікаў-практыкаў, бо яны накіраваны толькі на паляпшэнне выкладання і вывучэння мовы вялікага рускага народа.

Трэцяя бяда ў тым, што настаўнікам не аказваецца метадычная дапамога. У першую жлобінскую школу за месяц вучобы ніхто з райана ці з аблана не заглянуў. А настаўнікі адчуваюць патрэбу ў сур'ёзнай дапамозе і нават праверцы іх работы. І вось атрымліваецца, што ў гэтай школе настаўнікі рускай мовы перагружаны (маюць па 25—27 гадзін), падрыхтоўка іх яшчэ невысокая і прадастаўлены яны самім сабе.

Паўстае сур'ёзнае пытанне — чаму нікога не трывожыць такое, яшчэ нездавальняючае, становішча з выкладаннем рускай мовы ў беларускай школе, чаму не выконваецца рашэнне бюро ЦК КП(б)Б па гэтаму важнейшаму пытанню? Трэба ўсім органам народнай асветы неадкладна і па-сур'ёзнаму заняцца справай выкладання рускай мовы ў беларускіх школах, мовы, якую так горача любіць беларускі народ.

П. КАВАЛЕЎ.

Верны сын партыі Леніна—Сталіна

(ДА ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯ З ДНЯ СМЕРЦІ І. І. СКВАРЦОВА-СЦЕПАНАВА)

Дзесяць год таму назад, 8 кастрычніка 1928 года, памёр Іван Іванавіч Скварцоў-Сцепанаў — верны сын партыі Леніна—Сталіна, буйны вучоны, марксіст, таленавіты літаратар.

«Смерць вырвала з нашых радоў,— пісаў таварыш Сталін у «Правде», — стойкага і цвёрдага ленінца, члена ЦК нашай партыі, тав. Скварцова-Сцепанава. Дзесяткі год змагаўся тав. Скварцоў-Сцепанаў у нашых радах і перанёс усе нягоды жыцця прафесіянальнага рэволюцыянера. Многія тысячы таварышаў ведаюць яго як аднаго з старэйшых і папулярнейшых літаратараў-марксістаў. Ведаюць яго і як актыўнейшага ўдзельніка кастрычніцкіх дзён. Ведаюць яго, нарэшце, і як аддайнейшага змагара за ленінскае адзінства партыі і за яе жалезную згуртаванасць».

Іван Іванавіч Скварцоў-Сцепанаў прайшоў доўгую і суровую школу жыццёвай барацьбы. Ён нарадзіўся ў сям'і канторшчыка. Бацька яго памёр, калі хлопчыку было 6 год. Пачалося поўнае лішэнняў жыццё. Абучаны пісьменнасці сваёй маткай, юнак Скварцоў, дзякуючы сваёй настойлівасці і выдатным здольнасцям, атрымлівае пачатковую асвету, а затым дабіваецца паступлення ў Маскоўскі настаўніцкі інстытут. У далейшым мы бачым яго выкладчыкам гарадскога вучылішча ў Маскве. Але таксама-ж, як і лёс тысяч іншых інтэлігентаў, якія жылі ва ўмовах царскага рэжыма, лёс Скварцова-Сцепанава складваецца зусім не так, як ён меркаваў. Праз некаторы час ён вымушан быў пакінуць работу, якую атрымаў з такімі труднасцямі.

Пасля высылкі ў 1895 годзе ў Тулу пад уплывам марксістаў, якія там жылі, вызначаецца пераход Скварцова-Сцепанава да марксізма. Ён уходзіць з галавой у прапагандысцкую работу. «Да восені 1896 года,—піша ён у аўтабіяграфіі, — я ўжо займаўся ў рабочых гуртках (вядома, строга законспіраваных)». Ён узмоцнена вывучае ў той час палітэканомію, закладваючы трывалы фундамент свайго соцыял-дэмакратычнага светапогляду. Пачынаючы з тульскага перыяда, ён прыступае да перакладаў твораў Маркса і марксісцкай літаратуры. З канца 1904 года Скварцоў-Сцепанаў становіцца большэвіком.

Рэволюцыя 1905 года застае Скварцова-Сцепанава ў Маскве. У гэты час ён уваходзіць у «літаратурна-лектарскую групу» пры Маскоўскім камітэце РСДРП. У 1906 годзе Скварцоў едзе ў Стакгольм на IV з'езд партыі. У 1908 годзе ён сустракаецца з Леніным у Жэневе.

У перыяд выбараў у III Дзяржаўную думу Скварцоў-Сцепанаў вылучаецца кандыдатам ад большэвікоў.

Да лютаўскай рэволюцыі 1917 года ён у агульнай складанасці правёў у турме і ссылцы звыш 8 год. У часе лютаўскай, а потым і Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі Іван Іванавіч — актыўны партыйны работнік, папулярны прамоўца на шматлікіх сходах і мітынгах у Маскве. У студзені 1918 года ён у якасці члена Устаноўчага схода па даручэнню большэвіцкай фракцыі гаворыць у «Учрелилке» дзве прамовы.

У кастрычніцкі і паслякастрычніцкі перыяд ён — рэдактар «Известий Московского совета», затым працуе ў кааперацыі, у Дзяржвыдаце. У 1925 годзе Скварцоў-Сцепанаў назначаецца рэдактарам «Известий ЦИК СССР и ВЦИК». Адзін час (1927 г.) ён быў намеснікам рэдактара «Правды», а з 1926 года — дырэктарам Інстытута Леніна. З Х па ХІІІ з'езды партыі Скварцоў-Сцепанаў выбіраўся членам Цэнтральнай рэвізійнай камісіі. На XIV з'ездзе ён быў выбран членам ЦК ВКП(б).

У літаратурна-навуковай галіне Скварцоў вядомы як кваліфікаваны перакладчык і рэдактар рускага перакладу трох тамоў «Капітала» Маркса і раду іншых марксісцкіх работ. Ён — аўтар вялікага ліку журнальных і газетных артыкулаў. Вядомы яго работы, прысвечаныя французскай рэволюцыі. Ён пісаў таксама па раду антырэлігійных пытанняў, прыродазнаўству і філасофіі.

Большэвіцкай непрымірымасцю, шчырасцю, адданасцю справе партыі, справе Леніна—Сталіна — вось чым прапітана ўся рэволюцыйная дзейнасць Скварцова-Сцепанава.

Скварцоў-Сцепанаў уступіў у партыю, маючы ўжо салідны навуковы вопыт, вялікія і разнабаковыя веды. Як умела скарыстаў ён гэтыя веды, не ў прыклад многім іншым, як умела ставіў ён іх на службу пролетарыяту!

Асабліва яркім прыкладам бліскучага спалучэння навукі і практыкі з'яўляецца напісаная ім кніга «Электрификация РСФСР в связи с переходной фазой мирового хозяйства», атрымаўшая выдатную ацэнку В. І. Леніна. З якой большэвіцкай грунтоўнасцю і добрасумленнасцю складзен ім гэты папулярны, прызначаны для мас, нарыс! Нядарам Ленін у сваёй прадмове да гэтай кнігі пісаў: «Аўтару ўдалося даць надзвычай удалае ізлажэнне труднейшых і важнейшых пытанняў. Аўтар выдатна зрабіў,—падкрэслівае Ленін,—што рашыў пісаць кнігу... для працоўных, для сапраўднай масы народа, для радавых рабочых і сялян».

«Чаго нам больш усяго нехапае для сапраўднай (а не чыноўніцка-бяздзельнай) работы па народнай асвеце,—піша там-жа Ленін, — гэта імянна вось такіх «дапаможнікаў для школ» (для ўсіх, абавязкова ўсіх школ наогул), як гэты» *).

Гэта заўвага Леніна гучыць вельмі своечасова і ў нашы дні.

Пад знакам большэвіцкай непрымірымасці праходзіць барацьба Скварцова-Сцепанава за індустрыялізацыю СССР, за калектывізацыю сельскай гаспадаркі. Ён — рашучы і стойкі баец з усімі спробамі апазіцыянераў затармазіць наша развіццё, уставіць палкі ў калёсы нашаму пераможнаму руху к канчатковаму таржаству комунізма.

З вялікай настойлівасцю і катэгарычнасцю вядзе ён барацьбу з прэзрэнным трацкізмам, Іудай-Троцкім, які прабаваў пад фальшывай маскай утоіць сваё сапраўднае аблічча шпіёна і агента імперыялізма.

У большэвіка Скварцова слова ніколі не разыходзілася са справай. Гэта асабліва ярка ён прадэманстраваў у перыяд XIV з'езда партыі.

Пасланы пасля XIV з'езда ў Ленінград кіраваць «Ленинградской правдой», Скварцоў-Сцепанаў у радзе перадавых артыкулаў газеты выкрывае сэнс гнусных, здрадніцкіх паводзін зіноўеўскай вярхушкі ў ленінградскай арганізацыі.

Жыццё выпрабаванага большэвіка, вернага сталінца Скварцова-Сцепанава заўсёды будзе прыкладам для нашага пакалення.

М. САВЕЛЬЕЎ.

*) В. І. Ленін, т. XXVII, стар. 195.

ПЛЕНУМ ЦК КІТАЙСКАЙ КОМПАРТЫІ

ХАНЬКОУ, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). 29 верасня ў горадзе Яньань (правінцыя Шэньсі) — сталіцы «асобага пагранічнага раёна» (былы совецкі раён) — адкрыўся пашыраны пленум ЦК компартыі Кітая На пленуме прысутнічаюць прадстаўнікі ўсіх правінцыяльных камітэтаў компартыі. Пленум паслаў прывітальныя тэлеграмы камандзірам і байцам кітайскай арміі і гераічным байцам рэспубліканскай Іспаніі. На павестцы дня пленума пяць пытанняў: 1) асноўныя вынікі 15 месяцаў вызваленчай вайны; 2) новыя ўмовы сучаснага перыяда вызваленчай вайны; 3) аб адзіным антыяпонскім нацыянальным фронце; 4) пытанні арганізацыйнага будаўніцтва партыі і 5) аб руху моладзі. Пасяджэнні пленума прадаўжаюцца.

На пасяджэнні Палітбюро ЦК компартыі Кітая, якое адбылося перад адкрыццём пленума, былі прыняты асноўныя палажэнні палітычнай лініі партыі Лозунгамі партыі з'яўляюцца прадаўжэнне вайны да пераможнага канца, падтрымка Чан Кай-шы і далейшае аб'яднанне Кітая, умацаванне супрацоўніцтва паміж Гаміндашам і компартыяй, умацаванне і пашырэнне адзінага антыяпонскага нацыянальнага фронта, асабліва ў японскім тылу.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

У афіцыяльнай зводцы іспанскага міністэрства абароны ад 6 кастрычніка паведамляецца: у зоне Эбро рэспубліканскія войскі адбілі дзве начныя атакі фашыстаў, захапіўшы некалькі палонных Раніцою інтэрвенты зноў атакавалі пазіцыі рэспубліканцаў у раёне Сіера дэль Лаваль дэ ля Торэ Фашысцкія часці, сустрэўшы энергічнае супраціўленне з боку рэспубліканцаў, панеслі велізарныя страты.

ФРОНТ ЛЕВАНТА

Спроба праціўніка прадпрыняць актыўныя дзеянні ў сектары Павіас (на захад ад Кастэльёна) пацярпела поўную няўдачу.

***

5 кастрычніка авіяцыя інтэрвентаў бамбардыравала Валенсію і востраў Мінорка. У раёне порта Валенсіі зруйнавана 25 дамоў Ёсць ахвяры сярод грамадзянскага насельніцтва.

У рэспубліканскай Іспаніі. НА ЗДЫМКУ: мінамётчыкі рэспубліканскай арміі на фронце Эбро. (Саюзфото).

СПРОБЫ „УРЭГУЛЯВАННЯ" ІСПАНСКАЙ ПРАБЛЕМЫ

ЛОНДАН, 7 кастрычніка. (БЕЛТА) Паведамленні з Рыма гавораць аб тым, што апошнія перагаворы паміж англійскім паслом у Італіі Пертам і італьянскім міністрам замежных спраў Чыано мелі мэтай падрыхтоўку згоды аб «урэгуляванні» іспанскай праблемы.

Палітычны наглядальнік газеты «Дэйлі экспрэс» піша, што Мусаліні мае намер нібы адклікаць з Іспаніі частку італьянскіх войск. Гітлер, як чакаюць, у сваю чаргу таксама адклікае пэўную колькасць германскіх войск. Пасля гэтага англійскі ўрад паспрабуе дабіцца «заключэння міру» у Іспаніі. Як мяркуюць, — піша наглядальнік, — мір будзе заключан на аснове падзелу іспанскай тэрыторыі на дзве часткі. Вядуцца перагаворы аб устанаўленні манархіі на тэрыторыі, занятай іспанскімі мяцежнікамі.

Невядомы яшчэ дэталі плана «ўрэгулявання» іспанскай праблемы, але зусім відавочна, што гутарка ідзе аб падрыхтоўцы новай здзелкі за кошт рэспубліканскай Іспаніі, аб новай акцыі агрэсараў, выкліканай цяжкім становішчам у мяцежнікаў.

СТАНОВІШЧА Ў ЧЭХАСЛАВАКІІ

ГІТЛЕР ЗАХВАТВАЕ НОВЫЯ РАЁНЫ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Так званая міжнародная камісія па кантролю над ажыццяўленнем мюнхенскага пагаднення прыняла рашэнне аб далучэнні да Германіі раду новых раёнаў Чэхаславакіі, устанавіўшы такім чынам 5-ю зону, падлягаючую акупацыі германскімі войскамі. У новую зону ўваходзяць — на поўначы Чэхіі гарады: Мост Чэска Ліпа, Духцаў (раёны каменнавугальнай прамысловасці). Жацец; на поўдні Чэхіі: Чэскі Крумлоў, Рокітніцэ (новая граніца праходзіць цяпер у паўтара кіламетрах ад Пільзена); у Маравіі: Світаві, Цноймо, Бржэцлав, Густопеч (раён размешчан уздоўж чыгуначнай лініі Брно — Братыслава); у Славакіі: Петржалка — умацаваны пункт паблізу Братыславы. Па мюнхенскаму пагадненню гэтыя раёны не падлягалі перадачы Германіі. Перадача раёнаў павінна быць зроблена паміж 7 і 10 кастрычніка. Чэхаславацкі ўрад, які засядаў усю ноч, прыняў патрабаванне міжнароднай камісіі. Зараз стала вядома таксама, што ўсе раёны, у якіх па мюнхенскаму пагадненню павінен быў быць праведзен плебісцыт, будуць, згодна рашэння той-жа камісіі, далучаны да Германіі без плебісцыта.

З паінфармаваных крыніц паведамляюць, што камісія прыняла таксама рашэнне аб дэмабілізацыі чэхаславацкай арміі.

НАГЛЫЯ ДАМАГАННІ ВЕНГРЫІ

ЖЭНЕВА, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Швейцарскія газеты паведамляюць з Будапешта, што венгерскі ўрад уручыў чэхаславацкаму ўраду новую (трэцюю па ліку) ноту, патрабуючы ва ультыматыўнай форме неадкладнага задавалення патрабаванняў аб далучэнні да Венгрыі часткі чэхаславацкай тэрыторыі. Венгерскі прэм'ер Імрэдзі ў заяве прадстаўнікам друку ўказаў, што венгерскі ўрад разглядае пытанне аб задаволенні венгерскіх дамаганняў, як вырашанае.

***

ЛОНДАН, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр па радыё, чэхаславацкі ўрад у сваім адказе на венгерскую ноту, патрабуючую ўступкі Венгрыі чэхаславацкай тэрыторыі, просіць Венгрыю праявіць цярпенне. У адказе чэхаславацкага ўрада гаворыцца, што ў сувязі з рэарганізацыяй кабінета і іншымі ўнутранымі палітычнымі падзеямі ён не можа неадкладна абмеркаваць патрабаванні Венгрыі.

АДПРАЎКА БРЫТАНСКАГА ЛЕГІЁНА Ў СУДЭЦКУЮ ВОБЛАСЦЬ

ЛОНДАН, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, брытанскі легіён, адпраўляемы ў Судэцкую вобласць для выканання там паліцэйскіх функцый, у сучасны момант сфарміраван ў саставе двух дывізій.

ЦЯГА РАБОЧАГА КЛАСА ЧЭХАСЛАВАКІІ ДА АДЗІНСТВА

ПРАГА, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Учора адбыўся пленум ЦК компартыі Чэхаславакіі. У сваім рашэнні пленум ЦК заклікае ўвесь чэхаславацкі народ, у гэты час сур'ёзных іспытаў для рэспублікі, да адзінства Гэты заклік комуністычнай партыі сустрэт рабочымі масамі з захапленнем. Сёння дасягнута пагадненне аб зліянні ўсіх юнацкіх арганізацый Чэхаславакіі.

На прадпрыемствах Прагі і іншых прамысловых цэнтраў выносяцца дзесяткі рэзалюцый, патрабуючых неадкладнага аб'яднання ўсіх рабочых арганізацый Учора такая рэзалюцыя была прынята на буйным ваенным прадпрыемстве Школа ў Празе.

РЭАКЦЫЯ Ў ЧЭХАСЛАВАКІІ ПАДНІМАЕ ГАЛАВУ

ПРАГА, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Карыстаючыся цяжкім становішчам, у якім Чэхаславакія апынулася ў рэзультаце мюнхенскіх рашэнняў, рэакцыйныя элементы пачалі ў друку кампанію за змену знешнепалітычнай арыентацыі Чэхаславакіі Так, блізкая да міністэрства замежных спраў «Лідове навіны» змясціла перадавы артыкул, належачы пяру віднага ваеннага публіцыста Станіслава Вестэра (пад гэтым псеўданімам выступае палкоўнік генеральнага штаба Моравіц), у якім заяўляе, што адзіна магчымай і неабходнай арыентацыяй у знешняй палітыцы Чэхаславакіі павінна быць раўненне на Германію.

Асабліва старанна пракламіруе «прыяцельскае супрацоўніцтва» з Германіяй, іншымі словамі падпарадкаванне Чэхаславакіі фашысцкай Германіі, друк аграрнай партыі.

ПРАМОВА БЕНЕША

ПРАГА, 5 кастрычніка. (БЕЛТА). Сёння вечарам прэзідэнт Чэхаславацкай рэспублікі Бенеш звярнуўся па радыё з прамовай, у якой між іншым заявіў наступнае:

«Паважаныя грамадзяне! Я зараз звярнуўся да прэм'ер-міністра з пісьмом, у якім адмаўляюся ад паста прэзідэнта, і звяртаюся зараз да вас, каб развітацца з вамі і з маімі палітычнымі супрацоўнікамі, з нашымі слаўнымі салдатамі з нашымі легіянерамі і з усімі тымі, з кім я, як прэзідэнт, супрацоўнічаў.

Я не маю намеру аналізаваць усю палітычную абстаноўку якая мяне прывяла да гэтага рашэння. Я хачу толькі падкрэсліць, што ўся пасляваенная сістэма еўрапейскай роўнавагі на працягу апошніх год усё больш і больш аслабявала і асабліва ў апошнія тры годы перацярпела радыкальныя змены Яна змянілася да горшага для нас і нашых прыяцеляў Мы ішлі да апошніх граніц магчымых уступак. Мы гэта зрабілі з усёй рашучасцю, энергіяй, адданасцю і самаахвяраваннем, якія не маюць прыкладу ў гісторыі. Вы ведаеце, што ў гэтай абстаноўцы прадстаўнікі чатырох вялікіх дзяржаў сабраліся і дагаварыліся аб ахвярах, якія ад нас патрабуюцца ў інтарэсах ўсеагульнага міру Вы ведаеце, што мы прымушаны былі пайсці на гэтыя ахвяры. Я павінен заявіць, што не магу ў сучасных новых умовах аставацца на пасту прэзідэнта. Як запраўдны дэмакрат, я мяркую, што паступаю правільна, складаючы з сябе паўнамоцтвы. Неабходна ачысціць шлях для таго, каб наша дзяржава і наш народ спакойна і беспераШкодна развіваліся ў новых умовах і змаглі прыстасавацца да іх

Я веру, што мой уход з паста прэзідэнта — гэта палітычная ахвяра — зараз неабходна, хаця гэта не азначае, што я забуду свае абавязкі грамадзяніна і патрыёта».

ПРАМОВА АЛЬВАРЭСА ДЭЛЬ ВАЙО

БАРСЕЛОНА, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Учора міністр замежных спраў Альварэс дэль Вайо звярнуўся па радыё з прамоваю да мітынга, наладжанага ў Нью-Ёрку Камітэтам дапамогі Іспаніі. «Іспанія страсна хоча міру, — сказаў дэль Вайо, — але мір не павінен быць дасягнут аднымі краінамі за кошт другіх і не павінен быць забяспечан усяго толькі на некалькі месяцаў Выдача малых краін на з'ядзенне агрэсарам не азначае міру.

Іспанія ведае, што сёння больш чым калі яна павінна быць пільнаю. Два годы вайны выкавалі магутную армію, якая паказвае на фронце Эбро, на што здольны іспанскі народ.

Армія на фронце Эбро з поспехам супраціўляецца матэрыяльнай перавазе праціўніка і прымушае адступаць яго пяхоту. Між тым рэспубліканская армія яшчэ не дасягнула межаў свайго развіцця. Народ гатоў на ўсякія ахвяры, каб выратаваць Іспанію ад захвату фашысцкімі краінамі. Іспанія будзе супраціўляцца да пераможнага канца».

СПРЭЧКІ Ў ПАЛАЦЕ АБШЧЫН

ЛОНДАН, 6 кастрычніка. (БЕЛТА). Учора ў спрэчках у палаце абшчын (англійскім парламенце) выступілі міністр фінансаў Саймон. Ідэн, Чэрчыль, які рэзка крытыкаваў палітыку Чэмберлена, нацыянал-лейбарыст Нікольсон, кансерватар Грыг, лідэр лейбарысцкай апазіцыі Этлі і лейбарыст Джонс.

Перад галасаваннем выступіў Чэмберлен, які абараняў сваю палітыку.

Палата абшчын большасцю ў 366 галасоў супроць 144 адобрыла палітыку ўрада. Папраўка лейбарыстаў да прапановы ўрада адхілена.

Па вестках агенцтва Рэйтэр, пры галасаванні прапановы аб адабрэнні палітыкі ўрада ўстрымалася 19 кансерватараў, у тым ліку Чэрчыль, Ідэн, Даф Купер, а таксама нацыянал-лейбарыст Нікольсон.

Палата абшчын па прапанове ўрада распушчана да 1 лістапада.

Лейбарысты, лібералы і Чэрчыль галасавалі супроць гэтай прапановы і настойвалі на тым, каб работа палаты абшчын не спынялася.

На паўночна-заходняй граніцы СССР. НА ЗДЫМКУ: выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі, комсамолец-пагранічнік П. І. Хеўчук у дазоры. Фота І. Тюцікава (СФ).

У КОННА-СПАРТЫЎНЫМ КЛУБЕ

У прыгожай лясістай мясцовасці размясціўся конна-спартыўны клуб Цэнтральнага совета Асоавіяхіма БССР. З усіх раёнаў рэспублікі сюды збіраюцца лепшыя калгаснікі-асоавіяхімаўцы. Тут яны дасканала вывучаюць майстэрства верхавой язды, рубку, ковачную і ветэрынарную справу, здаюць нормы на абаронныя значкі.

У 6 гадзін раніцы пачынаецца рабочы дзень у клубе. Пасля фізкультурнай зарадкі і снедання — палітвучоба, а пасля курсанты ідуць на практычныя заняткі. Курсанты спаборнічаюць паміж сабой на лепшыя паказальнікі ў вучобе. Яны абавязаліся сустрэць юбілей ВЛКСМ і XXI гадавіну Вялікага Кастрычніка новымі поспехамі ў абароннай рабоце. Комсамолец тав. Лявіцкі абавязаўся падрыхтаваць 20 варашылаўскіх коннікаў Калгаснік сельгасарцелі «Завет Леніна», Жыткавіцкага раёна, тав. Козінцаў нядаўна прыняты ў комсамол, вучыцца на «добра» і «выдатна» Не адстае ад моладзі і 45-гадовы загадчык фермы калгаса «Пролетарый» Дрысенскага раёна, тав. Каваленка Па ўсіх прадметах у яго толькі выдатныя адзнакі.

Значную работу клуб праводзіць і сярод калгаснікаў навакольных калгасаў. Пры дапамозе клуба створаны асоавіяхімаўскія арганізацыі ў радзе калгасаў. Комсамольцы клуба дапамаглі арганізаваць комсамольскую арганізацыю ў калгасе імя Крупскай. У яе ўступіла 13 маладых калгаснікаў. Комсамольская арганізацыя клуба часта практыкуе сумесныя сходы з калгаснай моладдзю, прысвечаныя пытанням абароннай работы.

ЖАНЧЫНЫ ВЫВУЧАЮЦЬ ПАРАВОЗНУЮ СПРАВУ

Пры менскім паравозным дэпо пачалі працаваць 6-месячныя курсы па падрыхтоўцы жанчын-памочнікаў машыністаў. На курсах займаецца 35 жанчын. Сярод іх — жонка памочніка машыніста Абакун Екацярына, канторшчыца Шпакоўская Ольга, кладаўшчыца Захарэнкава Анастасія, шавец майстэрні ваенгандлю Чэркес Софія і інш. Лектарамі і настаўнікамі прыцягнуты інжынерна-тэхнічныя работнікі, машыністы і стаханаўцы дэпо.

Курсанткі праслухалі ўжо лекцыі на тэмы: «Устройства паравоза», «Атапленне і догляд за паравозам», «Барацьба партыі за ўздым работы чыгуначнага транспарта» і інш. У праграму таксама ўключаны заняткі па ППХА. Штодзень слухачы курсаў пад кіраўніцтвам вопытных машыністаў працуюць дзве гадзіны на вытворчасці.

СТАХАНАЎЦЫ — ДЫРЭКТАРЫ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

63 рабочых-стаханаўцаў і нізавых адміністратыўна-гаспадарчых работнікаў харчовых прадпрыемстваў БССР вылучаны ў гэтым годзе на адказную гаспадарчую работу. Былы рабочы, а затым начальнік цэха гомельскага кандзіцерскага камбіната «Спартак» тав Гамбург працуе цяпер намеснікам дырэктара камбіната. Тав. Касперовіч — работніца менскага птушкакамбіната — вылучана ў намеснікі дырэктара гомельскага птушкакамбіната. Тав. Чарняк — начальнік цэха лесазавода — цяпер працуе дырэктарам віцебскага тарнага камбіната. Старшыня фабкома віцебскай махорачнай фабрыкі тав. Новікава вылучана дырэктарам мясцовага дражджавога завода. Работніца гомельскага малочнага завода тав Дубіцкая працуе дырэктарам завода.

КУРСЫ МАЙСТРАЎ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ

У БССР створана сетка курсаў майстраў соцыялістычнай працы. Металісты, будаўнікі, паліграфісты, дрэваапрацоўшчыкі, хімікі на працягу двух з паловай год без адрыву ад вытворчасці павышаюць на гэтых курсах свой агульнаадукацыйны і тэхнічны ўзровень, вывучаюць пытанні тэхналогіі, матэрыялаведання, арганізацыі вытворчасці, агульнаадукацыйныя прадметы, замежныя мовы.

У Гомелі нядаўна адкрыт новы вучэбна-курсавы камбінат, дзе займаюцца 120 рабочых-стаханаўцаў, майстраў, начальнікаў цэхаў і змен завода імя Кірава, «Палесдруку», завода «Рухавік рэволюцыі» і іншых прадпрыемстваў. Такія-ж вучэбна-курсавыя камбінаты працуюць у Менску і Віцебску.

Апрача таго, курсы майстраў соцыялістычнай працы арганізаваны пры 1[illegible] прадпрыемствах мясцовай прамысловасці БССР. У бягучым годзе адбудуцца выпускі курсаў у Менску, Віцебску, Рэчыцы.

МАЛАДЫЯ СПЕЦЫЯЛІСТЫ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

У кастрычніку ў 5 сельскагаспадарчых тэхнікумах БССР — Смілавіцкім, Клімавіцкім і інш. — адбудуцца чарговыя выпускі студэнтаў. Райзямаддзелы. МТС, калгасы атрымаюць новы атрад маладых спецыялістаў соцыялістычнага земляробства і жывёлагадоўлі — 290 заатэхнікаў і аграномаў-паляводаў. Выпускнікі ў большасці сваёй — дзеці калгаснікаў. Цяпер у тэхнікумах ідзе здача дзяржаўных экзаменаў.

МЕКСІКАНСКІ ТАМАТ

У БССР укараняецца новая вельмі каштоўная агародная культура — фізаліс (мексіканскі тамат). Фізаліс падобен на памідоры, але, у адрозненне ад іх, не патрабуе асаблівага догляду і расце на ўсякіх глебах.

Гэта расліна каштоўна тым, што плады яе, якія паспяваюць у канцы верасня — пачатку кастрычніка, могуць быць скарыстаны для варкі варэння. Як паказалі вопыты, варэнне з фізаліса па смакавых уласцівасцях якасці не ўступае лепшым ягадным сартам і разам з тым каштуе значна танней. Фізаліс з'яўляецца таксама каштоўнай сыравінай для кансервавай прамысловасці.

У гэтым годзе новая расліна была пасаджана ў калгасе «Чырвоны лётчык», Багушэўскага сельсовета, Бабруйскага раёна Усяго было пасаджана 500 кустоў Кожны куст даў у сярэднім 5 кілаграмаў пладоў.

Наркамзем БССР намячае ў будучым годзе заняцца больш шырокім распаўсюджаннем гэтай культуры ў калгасах.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ

Гастролі Віцебскага Белдзяржтэатра (памяшк. Белдзяржрамтэатра)
8 кастрычніка
МЯЩАНЕ
Пачатак у 8 гадзін веч. Каса з 12 да 2 і з 5 да 8 г. веч.
Кінатэатр «Чырвоная зорка»
ВОРАГІ
Кінатэатр «Інтэрнацыянал»
АГНІ ВЯЛІКАГА ГОРАДА
Кінатэатр «Спартак»
Людзі даліны Сумбар
Дзіцячы кінатэатр
ПРАФЕСАР МАМЛОК
Кінатэатр «Навіны дня»
1) Журнал Саюздзіцхронікі № 41. 2) Свята сталінскіх сокалаў. 3) Парад моладзі.
Кінатэатр «Парыжская Комуна» (ШПКА)
«ОСТРОВ СОКРОВИЩ»
Выдавецтва «Звязда»
патрэбны
КАЧЕГАРЫ І ІСТАПНІКІ.
Звяртацца: Совецкая, 49, другі саверх, пакой № 1.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР
(XVIII ГОД ІСНАВАННЯ)
20 кастрычніка
АДКРЫЦЦЁ ЗІМОВАГА СЕЗОНА 1938-39 г.

ДА ЎВАГІ калгасаў, саўгасаў, гужтранспартных арганізацый, калгаснікаў і аднаасобнікаў.
КОНСКІ ВОЛАС — ВЕЛЬМІ КАШТОЎНАЯ СЫРАВІНА для прамысловасці і экспарта.
СТРЫЖЫЦЕ ХВОСТ І ГРЫВУ Ў КОНЕЙ.
ЗАБАРАНЯЕЦЦА СТРЫЖКА ВАЛАСОЎ У КОНЕЙ, ХВОРЫХ ЗАРАЗНЫМІ ХВАРОБАМІ.

ВЫРАБЫ З КОНСКАГА ВОЛАСА

10 кастрычніка 1938 г.
ДРУГІ ТЫРАЖ ВЫІГРЫШАЎ ПАЗЫКІ 1938 г.
Дзяржаўнай трэцяй пяцігодкі выпуску 1938 г.
УВЕСЬ ДАХОД ПА ПАЗЫЦЫ ВЫПЛАЧВАЕЦЦА Ў ВЫГЛЯДЗЕ ВЫІГРЫШАЎ.

У ЖОЎНЫМ ТЫРАЖЫ БУДЗЕ РАЗЫГРЫВАЦЦА
4 выйгрышы па 25.000 руб.
20 » па 10.000 »
120 » па 5.000 »
1200 » па 1.000 »
4336 » па 400 »
а ўсяго 5.680 выйгрышаў на суму 3.834.400 рублёў.
ЧАРГОВЫЯ ТЫРАЖЫ У 1938 ГОДЗЕ — 10 КАСТРЫЧНІКА І 10 СНЕЖНЯ г.
АБЛІГАЦЫІ ПАЗЫКІ СВАБОДНА ПРАДАЮЦЦА ЗА НАЯЎНЫ РАЗЛІК І КУПЛЯЮЦЦА АШЧАДНЫМІ КАСАМІ
НАБЫВАЙЦЕ АБЛІГАЦЫІ ДЗЯРЖАЎНАЙ УНУТРАНАЙ ВЫІГРЫШНАЙ ПАЗЫКІ 1938 г.

ДА ЎВАГІ акруговых, раённых аддзелаў аховы здароўя, лячэбных навуковых устаноў, інстытутаў і т. д.
Рэспубліканская база МЕДІНСТРУМЕНТАЎ
ПРЫСТУПІЛА ДА СКЛАДАННЯ
ЗАЯВАК на 1939 год
на медінструменты і медабсталяванне
Совецкая, 67, тэл. 22-193.

МАГІЛЁЎСКАЯ ШКОЛА БУДВУЧ
АБВЯШЧАЕ
АСЕННІ НАБОР ВУЧНЯЎ
на спецыяльнасці ПЛОТНІКАЎ і СТОЛЯРАЎ.
Заявы з дакументамі сылаць па адрасу: г. Магілёў, вул. Мірошка, 17, школе БУДВУЧ.

У аддзел АБ'ЯЎ званіце па тэлефону № 25-384

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: ...

Уп. Галоўлітбела № Т—5716. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К. М. 6.